

ΟΔΗΓΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ-ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2024¹

ΤΑ 21 ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΛΥΣΗ

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ, ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΙΣ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΟΥΣ ΣΤΑ ΠΕΡΗΦΑΝΑ ΓΗΡΑΤΕΙΑ

Καμιά κοινωνική τάξη στην Ελλάδα, κατά την περίοδο των τριών (3) Μνημονίων και του κορωνοϊού, δεν είχε περισσότερες απώλειες από αυτή των συνταξιούχων. Πράγματι, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη και επιστημονικά τεκμηριωμένη ανάλυση και επεξεργασία των αριθμών, οι συνταξιούχοι τής χώρας μας έχασαν πάνω από 120 δις ευρώ κατά την περίοδο 2010-2023 (βλέπε το βιβλίο μας «Το Μέλλον των Συντάξεων», Εκδόσεις «60+»).

Και τώρα που βγήκαμε (υποτίθεται) από τα Μνημόνια (πράγμα αναληθές, αφού οι εκατοντάδες μνημονιακοί νόμοι και υπουργικές αποφάσεις των περικοπών εξακολουθούν να ισχύουν), οι Έλληνες συνταξιούχοι υφίστανται περικοπές δισεκατομμυρίων, με βάση ισχύοντες ακόμη μνημονιακούς νόμους. Η εισφορά υπέρ ΕΑΣ που θα στοιχίσει στους συνταξιούχους, ΜΟΝΟ για το 2024, 600 εκατ. ευρώ, η εισφορά υπέρ υγείας που θα στοιχίσει 5,5 δις ευρώ για το 2024, όπως και η κατάργηση των Δώρων με απώλειες μέχρι σήμερα πάνω από 40 δις ευρώ, μαρτυρούν την πρωτοφανή λεηλασία που έχουν υποστεί οι Έλληνες και Ελληνίδες συνταξιούχοι.

Γι' αυτό, το νέο έτος 2024, επιβάλλεται με γενναιόδωρες πολιτικές αποφάσεις να επιστραφεί στους συνταξιούχους τουλάχιστον ένα τμήμα, έστω, των μεγάλων απωλειών που είχαν τα προηγούμενα έτη. Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες συνταξιούχοι απαιτούν επιστροφή στην ασφαλιστική κανονικότητα με

¹ Για τη συλλογή, την καταγραφή και τη σύνταξη των στοιχείων του κειμένου συνεργάστηκαν οι δικηγόροι Αγγελική Μητροπούλου, Μυρτώ Μητροπούλου και Αλέξης-Αιμίλιος Μητρόπουλος.

την κατάργηση των νόμων που τους στερούν, ακόμη και σήμερα, μια αξιοπρεπή -και για χιλιάδες εξ αυτών τη στοιχειώδη- διαβίωση.

Κωδικοποιήσαμε τα αιτήματα των συνταξιούχων (που είναι αιτήματα και των εργαζομένων) προς την κυβέρνηση και τα άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης για το 2024, στα εξής είκοσι ένα (21) βασικότερα:

1.ΕΠΑΝΑΧΟΡΗΓΗΣΗ 13ης ΚΑΙ 14ης ΣΥΝΤΑΞΗΣ (ΔΩΡΑ ΠΑΣΧΑ-ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ ΣΕ ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ)

Με τον ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α 222) η τότε κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου (ΝΔ-ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ) ψήφισε την ολοσχερή κατάργηση από 1-1-2013 των τριών Δώρων-Επιδομάτων (Δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα και Επίδομα Αδείας) σε όλους τους συνταξιούχους και για όλα τα είδη των συντάξεων.

Το συνολικό ύψος των τριών Δώρων-Επιδομάτων, όταν καταργήθηκαν, ήταν ύψους 800 € κατ'έτος (400, 200 και 200 €, αντίστοιχα), αφού η 13η και 14η σύνταξη είχαν ήδη περιοριστεί από την κυβέρνηση Γ. Α. Παπανδρέου το 2010 με το άρθρο μόνο του πρωτομνημονιακού νόμου 3847/2010 (ΦΕΚ Α 67).

Η δραστική μείωση των σημαντικών για την αξιοπρεπή διαβίωση των συνταξιούχων Δώρων-Επιδομάτων από το α' Μνημόνιο είχε δυστυχώς κριθεί συνταγματική(!) με την υπ'αριθ. 668/2012 απόφαση της Ολομέλειας του ΣΤΕ, γνωστή και ως «απόφαση Πικραμένου» (Πρόεδρος τότε του ΣΤΕ), τέως Αντιπροέδρου της κυβέρνησης Μητσοτάκη.

Με τον ίδιο νόμο (άρθρο πρώτο παρ. α υποπαρ.Γ ν. 4093/2012) καταργήθηκαν από 1-1-2013 και τα Δώρα-Επιδόματα των δημοσίων υπαλλήλων, που επίσης είχαν περιοριστεί με το α' Μνημόνιο (ν. 3845/2010) στα 1.000 € ανά έτος (500, 250 και 250 αντίστοιχα).

Μεταγενέστερα, με την υπ'αριθ. 2287/2015 απόφαση της Ολομέλειάς του ΣΤΕ κήρυξε αντισυνταγματική την κατάργηση των Δώρων και Επιδομάτων των συνταξιούχων με τον νόμο Βρούτση (ν. 4093/2012). Η ιστορική αυτή απόφαση του ΣΤΕ δυστυχώς αργότερα ανατράπηκε από την υπ'αριθ. 1436/2020 απόφαση ΟΛΣΤΕ (Πρόεδρος Αικ. Σακελλαροπούλου).

Με το άρθρο 14 (παρ.2) ο ν. 4387/2016 (ΦΕΚ Α 85) νομιμοποίησε όλες τις περικοπές από το α' και β' Μνημόνιο (ν. 4046/2012), καθώς και την

οριστική κατάργηση της 13ης και 14ης σύνταξης (Δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα).

Η κατάργηση των Δώρων στις κύριες και επικουρικές συντάξεις είναι η σημαντικότερη σε ύψος ποσού περικοπή (μετά την επιβολή τού φόρου-εισφοράς 6% υπέρ ΕΟΠΥΥ σε περίπου 5.000.000 συντάξεις), που έχει γίνει ποτέ στο εισόδημα των συνταξιούχων! Ειδικότερα, από την κατάργηση των Δώρων οι συνταξιούχοι έχουν χάσει μέχρι και σήμερα πάνω από 40 δις ευρώ ενώ από την επιβολή τής εισφοράς 6% από όλες τις συντάξεις έχουν χάσει πάνω από 35 δις ευρώ. Εξάλλου από την εισφορά υπέρ ΕΑΣ έχουν απωλέσει πάνω από 9 δις ευρώ.

Όπως έχουμε αποκαλύψει με πρόσφατες μελέτες μας και σύμφωνα με τα στοιχεία των προϋπολογισμών των ετών 2016-2023, οι συνταξιούχοι και οι κληρονόμοι τους πληρώνουν ετησίως 5 δις € υπέρ υγείας και μισό δις € υπέρ ΕΑΣ (βλ. φύλλα 67 και 68/2023 στην Εφημερίδα των Συνταξιούχων «60+»). Η κατάσταση δυστυχώς θα παραμείνει ίδια και το 2024.

Κατά την περίοδο 2010-2023 οι συνταξιούχοι έχασαν δύο (2) συντάξεις για κάθε έτος (εκτός από τα έτη 2010 και 2011, που εισέπραξαν μόνο μέρος των Δώρων). Όλοι όσοι ελάμβαναν Δώρα και από την επικουρική τους σύνταξη, έχασαν περισσότερες από δύο (2) συντάξεις κατ'έτος ενώ ακόμη περισσότερα έχασαν οι απόστρατοι και οι συνταξιούχοι δημόσιοι υπάλληλοι, επειδή πολλοί εξ αυτών ελάμβαναν 13^ο και 14^ο μέρος.

Η 13^η σύνταξη-«παρωδία» που χορήγησε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ πριν τις εθνικές εκλογές του 2019 με το άρθρο 120 του ν. 4611/2019 (ΦΕΚ Α 73), ήταν συνολικού κόστους 830 εκατ. €, αφού μόνο οι συνταξιούχοι με ποσό σύνταξης έως 500 € έλαβαν το 100% τής 13^{ης} σύνταξης, ενώ οι λοιποί έλαβαν το 70%, το 50% και το 30% ανά ύψος σύνταξης.

Με το άρθρο 47 του ν. 4670/2020 (ΦΕΚ Α 43) καταργήθηκε η παραπάνω διάταξη του άρθρου 120 του ν. 4611/2019 από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, που θέσπισε σε μόνιμη βάση τη «νόθα» 13^η σύνταξη. Τη θέση της κατέλαβε ένας μόνιμος μηχανισμός στήριξης πολιτικών πρόνοιας, κοινωνικής αλληλεγγύης και υγείας ύψους 0,5% του ΑΕΠ.

Σήμερα υπάρχει επιτακτική ανάγκη επαναχορήγησης των τριών Δώρων-Επιδομάτων σε όλους στους συνταξιούχους και για όλα τα είδη των συντάξεων, αφού τώρα δεν συντρέχουν οι λόγοι περικοπής τους!

Το «δόγμα Σακελλαροπούλου», που οδήγησε στην ανατροπή των ευνοϊκών για τους συνταξιούχους αποφάσεων από την Ολομέλεια του ΣΤΕ το 2015 και έβαλε ταφόπλακα στα Δώρα των συνταξιούχων, δύναται οπωσδήποτε να αναιρεθεί, αφού και «έχουμε βγει από τα Μνημόνια» (όπως υποστηρίζουν οι πολιτικοί των Μνημονίων) και το χρέος δεν μειώθηκε (απεναντίας, αυξήθηκε πολύ), επιπλέον μάλιστα, οι συνταξιοδοτικές δαπάνες το 2021 παραμένουν στα ίδια επίπεδα με το 2010!!

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΕΦΚΑ, παρά τις περικοπές ύψους 120 δις € μέχρι σήμερα και την κατάργηση των Δώρων συνολικού ύψους 40 δις € την περίοδο 2010-2023, οι συνταξιοδοτικές δαπάνες -αντί να μειωθούν- αυξήθηκαν!! Το 2010 ανέρχονταν σε 29.660.771 € και το 2024 προβλέπεται να φτάσουν τα 32.785.000 €!! (σελ.181 κρατικού προϋπολογισμού για το 2024). Αυτή είναι και η αποστομωτική απάντηση σε όσους ληλάτησαν τους συνταξιούχους καθ'όλη τη διάρκεια των Μνημονίων, έχοντας ως επιχείρημα ότι η Ελλάδα έχει τις πιο μεγάλες συνταξιοδοτικές δαπάνες.

Γ'αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η 13η και η 14η σύνταξη πρέπει να επαναθεσμοθετηθούν σε ΜΟΝΙΜΗ ΒΑΣΗ και για ΟΛΟΥΣ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ τους συνταξιούχους ή τους κληρονόμους τους, αφού η κατάργησή τους ούτε νομικό, ούτε ηθικό, αλλά ούτε και δημοσιονομικό έρεισμα έχει.

2.ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ ΜΕ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ

Με το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015, ΦΕΚ Α 94) αποφασίστηκε από τους δανειστές και την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ η περικοπή όλων των παλαιών συντάξεων. Ο τρόπος για τη μείωσή τους εφευρέθηκε και αποτυπώθηκε, λίγους μήνες μετά, στον νόμο Κατρούγκαλου 4387/2016 ως «προσωπική διαφορά».

Με τον ν. 4387/2016 νομοθετήθηκε αρχικά ο επανυπολογισμός-αναπροσαρμογή όλων των «παλαιών» συντάξεων (πριν τον Μάιο του 2016), που λειτούργησε ως «προκρούστεια κλίνη». Πιο συγκεκριμένα, οι διατάξεις του άρθρου 14, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4387/2016, προσδιόρισαν τη διαδικασία επανυπολογισμού και αναπροσαρμογής των ήδη καταβαλλομένων ή καταβλητέων στις 12-5-2016 κύριων συντάξεων των Φορέων

Κύριας Ασφάλισης (πλην των συντάξεων του ΟΓΑ), σε εφαρμογή των κανόνων του ενιαίου ΕΦΚΑ.

Ακολουθεί ο ν. 4670/2020 που η κυβέρνηση της ΝΔ ονόμασε «νέα ασφαλιστική μεταρρύθμιση»!! Με το άρθρο 25 του ν. 4670/2020, όχι μόνο δεν καταργήθηκε ο θεσμός τού επανυπολογισμού των παλαιών συντάξεων του ν. 4387/2016, αλλά αντιθέτως ενισχύθηκε, προστατεύθηκε και εφαρμόστηκε άμεσα. Με την υπ' αριθ. Φ.80000/οικ.15982/596/7-12-2020 υπουργική απόφαση δόθηκαν οι σχετικές διευκρινιστικές οδηγίες για την υλοποίηση του άρθρου 25 του ν. 4670/2020 που επανα-νομιμοποιούσε και θωράκιζε τον νόμο Κατρούγκαλου και την προσωπική διαφορά.

Με όπλο τη «βρώμικη» διάταξη-«πλυντήριο» του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 4387/2016 (νόμος Κατρούγκαλου), η κυβέρνηση της ΝΔ επανα-νομοθέτησε τον επανυπολογισμό-αναπροσαρμογή των «παλαιών» κύριων συντάξεων, καθώς και της προσωπικής διαφοράς, όπως ακριβώς και ο νόμος Κατρούγκαλου!!

Γ'αυτό έχουμε πολλάκις αναφέρει ότι ο νόμος Βρούτση είναι συνέχεια του νόμου Κατρούγκαλου (βλ. το βιβλίο μας «Το Μέλλον των Συντάξεων, 2022, Εκδόσεις «60+»). Εφάρμοσε τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2α του ν. 4387/2016, σύμφωνα με την οποία μέχρι 31-12-2018 οι κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του χρόνου αυτού καταβαλλόμενες συντάξεις «... συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31-12-2014 σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις...». Δηλαδή νομιμοποίησε τις συνταξιοκτόνες μειώσεις που επήλθαν με τις διατάξεις των ν. 4051/2012 και 4093/2012 και οδήγησαν στα Δικαστήρια εκατοντάδες χιλιάδες συνταξιούχων!

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει στην από 23-1-2022 ανακοίνωση της ΕΝΥΠΕΚΚ, στις 31-12-2022 έληξε ο νόμος της προηγούμενης κυβέρνησης που «πάγωσε» όλες τις συντάξεις στο ύψος του 2014(!) και απαγόρευσε τις αυξήσεις για την περίοδο 2015-2022 (ν. 4472 και 4475/2017). Έτσι από 1-1-2023 όσοι συνταξιούχοι είχαν προσωπική διαφορά μεγαλύτερη από 7,75%, δεν έλαβαν πραγματικές αυξήσεις στις συντάξεις τους, όπως προαναφέραμε. Το ίδιο θα συμβεί και με την αύξηση 3% που θα χορηγηθεί από 1-1-2024. Αντί για αύξηση, εισέπραξαν εφάπαξ το «επίδομα προσωπικής διαφοράς» ύψους 200-250-300 € για το 2023 και 100-150-200 € για το 2024.

Σημειώνουμε ότι οι συνταξιούχοι που είχαν σχετικά μεγάλη προσωπική διαφορά, δεν εισέπραξαν ούτε τα αναδρομικά που διέταξαν οι υπ' αριθ. 1891/2019 και 1439/2020 αποφάσεις της ΟΛΣΤΕ που αναφέραμε παραπάνω, αφού -σύμφωνα με απόφαση της κυβέρνησης- οι συνταξιούχοι με πάνω από 30 χρόνια ασφάλισης και με προσωπική διαφορά, μηδένισαν ή οι περισσότεροι μείωσαν την προσωπική διαφορά που τους είχε επιβάλλει με τον अपαράδεκτο νόμο η προηγούμενη κυβέρνηση, αλλά δυστυχώς επαναθεσπίστηκε και με τον νόμο Βρούτση 4670/2020!!

Γι' αυτό η κυβέρνηση πρέπει να καταργήσει άμεσα τις διατάξεις των νόμων Κατρούγκαλου-Βρούτση και μάλιστα αναδρομικά για την προσωπική διαφορά, χορηγώντας τις αυξήσεις από 1-1-2024 επί των συντάξεων χωρίς προϋποθέσεις και χωρίς αποκλεισμούς, ώστε οι συνταξιούχοι να τις δουν πραγματικά στα πορτοφόλια τους σε μια συγκυρία υψηλού πληθωρισμού και φτωχοποίησης ευρύτερων συνταξιοχικών στρωμάτων.

3.ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΩΝ ΤΟΥ 11μήνου ΣΤΟΥΣ 300.000 ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΑΣΚΗΣΕΙ ΑΓΩΓΗ ΕΩΣ 30-7-2020, ΟΠΩΣ ΑΠΟΦΑΝΘΗΚΑΝ ΟΙ 1403-1407/2022 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΟΛΣΤΕ

Για δεύτερη χρονιά η κυβέρνηση αρνείται να χορηγήσει τα αναδρομικά του 11μήνου 2015-2016 σε όσους συνταξιούχους είχαν ασκήσει έγκαιρα αγωγή (έως 30-7-2020) σύμφωνα με το διατακτικό των υπ' αριθ. 1403-1407/2022 αποφάσεων ΟΛΣΤΕ. Πράγματι, τα οκτώ (8) βασικά σημεία των αποφάσεων της Ολομέλειας του ΣΤΕ (1403-1407/2022 ΟΛΣΤΕ) που απογοήτευσαν τους συνταξιούχους και έφεραν και νέες μεγάλες ανατροπές αναφορικά με τα αναδρομικά του 11μήνου, είναι τα εξής:

1) Η πιλοτική δίκη αφορά αποκλειστικά και «μόνο τους διαδίκους της συγκεκριμένης δίκης, τους αρχικούς και τους παρεμβάντες, ενώπιον του ΣΤΕ»!

2) Η δημοσιονομική σταθερότητα τής χώρας προέχει έναντι πάντων!

3) Πρέπει να καλυφθούν οι οικονομικές ανάγκες τής χώρας στους τομείς τής υγείας, τής άμυνας και τής διαχείρισης μεταναστατευτικών και προσφυγικών ροών.

4) Η κατάργηση γεγενημένων αξιώσεων μετά τη δημοσίευση του ν. 4174/31-7-2020 είναι συμβατή με το Σύνταγμα!

5)ΔΕΝ δικαιούνται αναδρομικά 11μήνου όσοι δεν έχουν ασκήσει αγωγή μέχρι 31-7-2020 (δημοσίευση του ν. 4174/2020)!

6)ΔΕΝ παραβιάστηκαν θεμελιωμένα περιουσιακά δικαιώματα των συνταξιούχων με τον ν. 4174/2020!

7)ΔΕΝ παραβιάστηκαν οι διατάξεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη!

8)Τα Σωματεία των Συνταξιούχων που παραστάθηκαν ΔΕΝ εκπροσωπούν τα περιουσιακά δικαιώματα των φυσικών προσώπων-μελών τους!

Έτσι, από τα αναδρομικά των 84 μηνών (12 μήνες επί 7 έτη για την περίοδο 2012-2018) που επιδίκασαν οι ιστορικές αποφάσεις του 2015 (2287-2288/2015), φτάσαμε στα αναδρομικά των 11 μηνών με την απόφαση-ανατροπή 1439/2020 ΟΛΣΤΕ (Πρόεδρος Αικ. Σακελλαροπούλου) και τώρα στα αναδρομικά των 11 μηνών ΜΟΝΟ για όσους άσκησαν αγωγές μέχρι 31-7-2020 και ήταν διάδικοι στην «πιλοτική δίκη» ενώπιον του ΣΤΕ στις 15-1-2021!!!

Το 2022, βέβαια, ψηφίστηκε η διάταξη του άρθρου 77 του ν. 5001/2022 (ΦΕΚ Α 227) που επιταχύνει την εκδίκαση των αγωγών (κυρίως στις περιπτώσεις ομοδικίας) με σκοπό την επιτάχυνση της καταβολής των αναδρομικών 11μήνου σε 300.000 και πλέον συνταξιούχους που άσκησαν αγωγές μέχρι 30-7-2020 προκειμένου να εισπράξουν τα ποσά που δικαιούνται (κεφάλαιο και τόκους) σύμφωνα με τις δικαστικές αποφάσεις.

Γι'αυτό η κυβέρνηση οφείλει να καταβάλει άμεσα και έντοκα τα αναδρομικά τού 11μήνου σε όλους τους συνταξιούχους (300.000) που είχαν ασκήσει αγωγή μέχρι 30-7-2020 και πληρούν το σκεπτικό και το διατακτικό τής ανωτέρω απόφασης της Ολομέλειας του ΣΤΕ.

Επίσης η κυβέρνηση οφείλει επίσης να λάβει πολιτική απόφαση και για τους υπόλοιπους συνταξιούχους (2.000.000 περίπου), όπως αναλύουμε παρακάτω, που δεν άσκησαν αγωγή και λόγω αποτροπής τους από κυβερνητικά στελέχη που τους διαβεβαίωναν ότι το όποιο θετικό αποτέλεσμα γι'αυτούς που προσέφυγαν θα ισχύει για όλους (και γι'αυτούς που δεν προσέφυγαν).

4.ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΕΚΑΣ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΧΑΜΗΛΟ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ

Η κατάργηση του ΕΚΑΣ αποφασίστηκε από ΣΥΡΙΖΑ-ΝΔ-ΠΑΣΟΚ (ν. 4336/2015) και καταργήθηκε οριστικά τον Δεκέμβριο 2019 από τον ΣΥΡΙΖΑ

805.189 άνθρωποι λαμβάνουν σύνταξη έως 600 € τον μήνα (564 € καθαρά)!

Οι μεγάλες και μόνιμες περικοπές των συντάξεων και το «πάγωμα» της αύξησής τους για το διάστημα 2016-2022 (ν. 4387/2016, ν. 4670/2020) προκάλεσαν τη βίαιη φτωχοποίηση ευρύτερων συνταξιοδοτικών στρωμάτων και έκαναν μόνιμη κατάσταση στη χώρα μας την συνταξιοδοτική φτώχεια («pension poverty»).

Ειδικότερα, η κατάργηση του ΕΚΑΣ από 1-1-2020 που ψήφισαν και τα τρία μνημονιακά κόμματα ΝΔ-ΠΑΣΟΚ-ΣΥΡΙΖΑ, αλλά ανέλαβε να καταργήσει οριστικά ο ΣΥΡΙΖΑ, έχει φέρει σε οριακό σημείο επιβίωσης πάνω από 1.000.000 συνταξιούχων μας, που αποτελούν σήμερα ένα ευρύ ξεχωριστό στρώμα πάμφτωχων συνανθρώπων μας. Στη διεθνή βιβλιογραφία αποκαλούνται «πένητες συνταξιούχοι» («poor pensioners») επειδή, ενώ συνταξιοδοτούνται, διαβιούν σε συνθήκες απόλυτης ή σχετικής φτώχειας!

Γι' αυτό σήμερα, με την έκρηξη της ακρίβειας και του πληθωρισμού που δεν είναι συγκυριακά φαινόμενα, το ζήτημα της μόνιμης επαναφοράς του ΕΚΑΣ είναι ακραία επιτακτικό και αναγκαίο όσο ποτέ άλλοτε.

Αρχικά το ΕΚΑΣ θεσπίστηκε με τον ν. 2334/1996 (ΦΕΚ Α 188). Είναι γνωστό ότι η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, από τη Συμφωνία της 12ης Ιουλίου 2015 με τους δανειστές, είχε δεσμευτεί για την περικοπή του και την εξοικονόμηση 2,5 δις ευρώ (συνολικά) έως το τέλος του 2019, από τη συγκεκριμένη μη ανταποδοτική προνοιακή παροχή, όπως πίστευαν οι δανειστές και οι ηγεσίες των μνημονιακών κομμάτων στην πατρίδα μας.

Ακολούθως, με το τρίτο Μνημόνιο (ν. 4336/2015 σελ. 1021) ΚΑΙ τα πέντε κόμματα του μνημονιακού τόξου (ΣΥΡΙΖΑ, ΑΝΕΛ, ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΠΟΤΑΜΙ) ψήφισαν την κατάργηση του ΕΚΑΣ.

Έπειτα, με το άρθρο 92 του νόμου «Κατρούγκαλου» (ν. 4387/2016) η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ ψήφισε μόνη της την κατάργηση του ΕΚΑΣ από 1-1-2020.

Είναι χαρακτηριστικό το σχετικό απόσπασμα της αιτιολογικής έκθεσης του νόμου Κατρούγκαλου (σελ. 77), που αποτελεί μέγιστο εμπαιγμό των συνταξιούχων, στο οποίο αναφέρεται ότι: **«Μέσω της σταδιακής μείωσης του ποσού του επιδόματος, καθώς και των ποσών που αναφέρονται στα εισοδηματικά κριτήρια της παραγράφου 1, η αντίστοιχη δαπάνη βαίνει**

μειούμενη μέχρι την ολοκληρωτική κατάργησή της από 1.1.2020.» και ότι:
«Η κάλυψη των συνταξιούχων που θα απολέσουν το σχετικό επίδομα θα
αντισταθμιστεί από την ενεργοποίηση του μηχανισμού του Ελάχιστου
Εγγυημένου Εισοδήματος.».

Στη συνέχεια, με την υπ' αριθ. Φ.11321/οικ.31032/701/14-6-2018 (ΦΕΚ Β 2227) Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) του Υφυπουργού Εργασίας-Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, οι κ.κ.Πετρόπουλος και Χουλιαράκης αποφάσισαν την τελευταία καταβολή του ΕΚΑΣ τον μήνα Δεκέμβριο του 2019!!

Σημειώνουμε ότι το 2015 η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ παρέλαβε το ΕΚΑΣ στο ύψος των 230 ευρώ και μετά από αλλεπάλληλες μειώσεις έφτασε εν έτει 2019 στα 12 ευρώ τον μήνα!!

Η συνολική απώλεια για τους συνταξιούχους, σύμφωνα με την Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, από την τρομακτική αυτή μείωση του ΕΚΑΣ, για την περίοδο 2015-2019, είναι περίπου 2,5 δις ευρώ!!

Τόσα ακριβώς στέρησε η κυβέρνηση από τους δικαιούχους του ΕΚΑΣ και μάλιστα τους φτωχότερους συνταξιούχους τής Ελλάδας και της Ευρώπης!!!

Σήμερα η κατάργηση του ΕΚΑΣ και η στέρηση μιας ισχυρής στήριξης στους χαμηλοσυνταξιούχους που το έχασαν, καθώς και η απουσία καταβολής του στους «νέους» συνταξιούχους (μετά τον Μάιο του 2016), έχουν οδηγήσει στη βίαιη φτωχοποίηση πάνω από 1.000.000 Έλληνες συνταξιούχους. Σύμφωνα με τα τελευταία ανακοινωμένα στοιχεία του συστήματος «ΗΛΙΟΣ» της ΗΔΙΚΑ (ΥΠΕΚΑΚΑ) για τον μήνα Νοέμβριο 2023 που επεξεργαστήκαμε και παραθέτουμε παρακάτω (Πίνακας Σ1 Παραρτήματος), σε **σύνολο 2.478.593** συνταξιούχων:

-1.004.046 συνταξιούχοι (ποσοστό 40,5%) λαμβάνουν μεικτή σύνταξη γήρατος μέχρι 700 € τον μήνα!!

-805.189 συνταξιούχοι (ποσοστό 32,48%) λαμβάνουν μεικτή σύνταξη γήρατος μέχρι 600 € τον μήνα!!

-543.301 συνταξιούχοι (ποσοστό 21,9%) λαμβάνουν μεικτή σύνταξη γήρατος μέχρι 500 € τον μήνα!!

Διαστρωμάτωση Συνταξιούχων - Όλοι (Εισόδημα από όλες τις Συντάξεις) 11/2023								
Εύρος Ποσού	Γήρατος		Θανάτου		Αναπηρικές		Λοιπές	
	Πλήθος	Μ.Ο.	Πλήθος	Μ.Ο.	Πλήθος	Μ.Ο.	Πλήθος	Μ.Ο.
0,01-100	26.084	57,02	7.338	63,89	1.210	58,40	1.373	75,25
100,01-200	20.341	144,47	14.557	162,49	950	145,54	3.317	157,1
200,01-300	12.783	248,99	9.886	244,52	4.061	266,65	2.055	250,24
300,01-400	86.272	366,17	49.412	373,34	34.374	363,15	10.845	383,48
400,01-500	154.479	457,55	68.559	449,72	35.399	454,59	6	423
500,01-600	183.245	550,40	52.565	544,87	26.064	549,37	14	587,9
600,01-700	149.605	649,27	33.102	648,08	16.150	643,45	0	0
700,01-800	123.974	748,70	30.453	749,25	15.984	765,74	3.788	795
800,01-900	110.644	849,54	26.406	850,95	8.918	849,96	329	843,28
900,01-1000	118.257	949,24	26.095	946,77	7.429	944,12	0	0
1000,01-1500	546.822	1.255,57	55.972	1.195,65	22.152	1.211,00	2	1.225,08
1500,01-2000	264.078	1.681,50	9.162	1.668,02	3.955	1.682,80	6	1.555,74
2000,01-2500	66.706	2.205,76	1.354	2.184,21	704	2.188,51	0	0
2500,01-3000	20.687	2.700,47	360	2.712,08	186	2.753,65	0	0
3000,01-3500	6.078	3.203,95	78	3.176,80	43	3.204,10	0	0
3500,01-4000	2.374	3.711,87	10	3.700,29	8	3.699,66	0	0
>4000,01	1.512	4.316,05	14	4.433,99	7	4.456,39	0	0
ΣΥΝΟΛΑ	1.893.941	1.043,00	385.323	677,62	177.594	659,62	21.735	396,09

Συνέπεια των μνημονιακών πολιτικών στις συντάξεις είναι η δημιουργία ενός νέου τύπου συνταξιούχου: του «συνταξιούχου-πέννητα» («root pensioner»), που ταυτόχρονα και συνταξιοδοτείται και πένεται αδυνατώντας να διαβιώσει αξιοπρεπώς!

Έτσι, μαζί με τη σύνταξη του Δεκεμβρίου 2019, οι χαμηλοσυνταξιούχοι της πατρίδας μας έλαβαν το ΕΚΑΣ για τελευταία φορά! Στην ουσία έληξε η ισχύς της προαναφερόμενης υπ' αριθ. Φ.11321/οικ.31032/701/14-6-2018 ΚΥΑ.

Η σημερινή κυβέρνηση της ΝΔ, που έχει ψηφίσει μαζί με τον ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ την κατάργηση του ΕΚΑΣ (με τον ν. 4336/2015 σελ. 1021), προκειμένου να αμβλύνει τις αρνητικές κοινωνικές συνέπειες, ψήφισε το άρθρο 47 του ν. 4670/2020 («νόμος Βρούτση») για εγγραφή από 1-1-2020 στον ετήσιο κοινωνικό προϋπολογισμό δαπάνης 0,5% του ΑΕΠ για «κάλυψη πολιτικών πρόνοιας, κοινωνικής αλληλεγγύης και υγείας». Όμως αυτό δεν έχει κατευθυνθεί στους χαμηλοσυνταξιούχους που απώλεσαν το ΕΚΑΣ!

Το βέβαιο σήμερα είναι ότι ο συμβολικότερος θεσμός τού Κοινωνικού Κράτους στη μεταπολεμική Ελλάδα, το ΕΚΑΣ, που κατάφερε να κρατήσει ένα ανεκτό επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης στους χαμηλοσυνταξιούχους, αποτελεί, με απόφαση των κομμάτων τού μνημονιακού τόξου, από 1-1-2020 οριστικά παρελθόν!

Είναι ντροπή και όνειδος για την προηγούμενη κυβέρνηση τής δήθεν ...Αριστεράς να θεσπίσει μαζί με ΝΔ και ΠΑΣΟΚ και να υλοποιήσει την πλήρη κατάργηση του ΕΚΑΣ, κάτι που καμία άλλη κυβέρνηση ακραίου νεοφιλελεύθερου προσανατολισμού στην Ελλάδα και την Ευρώπη δεν θα τολμούσε να το πράξει!

Η κατάργηση του ΕΚΑΣ και η θέσπιση του υπερΤαμείου (ν. 4389/2016), που υποθήκευσε ολόκληρο τον άυλο και υλικό δημόσιο πλούτο της πατρίδας μας, από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ δεν αποτελούν μόνο ήττα τού συγκεκριμένου πολιτικού χώρου ούτε δηλωτικό της ανεπίστρεπτης νεοφιλελεύθερης μετάλλαξής του. Αποτελούν το μεγαλύτερο πλήγμα που επέφερε ποτέ πολιτικός σχηματισμός στο πιο φτωχό τμήμα του ελληνικού λαού.

Γι' αυτό πρέπει άμεσα να επανα-νομοθετηθεί το ΕΚΑΣ και σε μόνιμη βάση και να χορηγηθεί ξανά στους φτωχούς συνταξιούχους ως μια μικρή ενίσχυση για αξιοπρεπή διαβίωση. Το ΕΚΑΣ πρέπει να επαναθεσπιστεί και να χορηγηθεί εκ νέου σε όλους (παλιούς και νέους) χαμηλοσυνταξιούχους, ή τουλάχιστον, σε αυτούς που λαμβάνουν τη μηνιαία σύνταξη ντροπής έως 500 ευρώ μεικτά (470 ευρώ καθαρά).

5.ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΩΝ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2017-2018, ΚΑΤ' ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 244/2017 ΚΑΙ 1488/2021 ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

9 δις € οι απώλειες την περίοδο 2010-2023, 500 εκατ. € για το 2024

Το 2023 οι συνταξιούχοι έχασαν σχεδόν 500 εκατ. € από την εισφορά υπέρ ΕΑΣ (μείωση 3%-14%) για όλες τις κύριες συντάξεις από 1.400 € (μεικτά) και άνω και για όλες τις επικουρικές από 300 € (μεικτά) και άνω (μείωση 3%-10%)

Με θλίψη εντοπίσαμε στη σελ. 169 της Εισηγητικής Έκθεσης του κρατικού προϋπολογισμού για το 2024 και στον Πίνακα 3.19 ότι η βασική πηγή εσόδων για τον προϋπολογισμό του ΑΚΑΓΕ θα προέρχεται και το 2024 (όπως και τα προηγούμενα χρόνια) από την παρακράτηση της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ν. 3865/2010, 3986/2011, 4002/2011), την οποία η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου αρχικά είχε κρίνει αντισυνταγματική με τις αποφάσεις 244/2017 και 504/2021, ενώ με τη νεώτερη απόφασή της 1477/2021 την έκρινε συνταγματική από 1-1-2019.

Συγκεκριμένα για το 2024 προβλέπεται τα βασικά έσοδα του προϋπολογισμού για το ΑΚΑΓΕ (που ιδρύθηκε με το άρθρο 149 του ν. 3655/2008) να προέλθουν από την παρακράτηση υπέρ ΕΑΣ από τους

συνταξιούχους που έχουν κύρια σύνταξη 1.400 € (μεικτά) και άνω και επικουρική 300 € (μεικτά) και άνω.

Παραθέτουμε τον άκρως αποκαλυπτικό Πίνακα 3.19 (σελίδα 169) της Εισηγητικής Έκθεσης του Υπουργείου Οικονομικών για τον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2024 αναφορικά με τον προϋπολογισμό του ΑΚΑΓΕ.

Πίνακας 3.19.: Προϋπολογισμός ΑΚΑΓΕ (σε εκατ. ευρώ)			
	2023		2024
	Εκτιμήσεις		Προβλέψεις
Έσοδα	1,890		2,044
Εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων (κύρια σύνταξη)	426		435
Εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων (επικουρική σύνταξη)	120		120
Έσοδα από τόκους και προσόδους κινητών αξιών	298		305
Μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό (ν.4264/2014)	681		630
Μεταβιβάσεις από ΟΚΑ (ν.4585/2018)	365		354
Δαπάνες	0		0
Ισοζύγιο κατά ESA	1.890		2.044

Ως γνωστόν, με το άρθρο 38 του ν. 3863/2010 θεσπίστηκε η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) για όλες τις κύριες συντάξεις που υπερέβαιναν το ποσό των 1.400 € (μεικτά). Αργότερα οι ρυθμίσεις του άρθρου αυτού συμπληρώθηκαν με το άρθρο 2 (παρ. 9) του ν. 4024/2011 και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 30 (παρ. 4) του ν. 4075/2012 και το άρθρο 29 (παρ. 2 και 3) του ν. 4325/2015.

Εξάλλου με το άρθρο 44 παρ. 13α και 13β του ν. 3986/2011 (ΦΕΚ Α 152) θεσπίστηκε η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) επί όλων των επικουρικών συντάξεων που υπερέβαιναν τα 300 € μεικτά.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της ΕΝΥΠΕΚΚ, οι συνολικές απώλειες από το 2010 μέχρι και σήμερα από τις περικοπές υπέρ ΕΑΣ των κύριων και επικουρικών συντάξεων -όπου υπερέβαιναν οι μεν κύριες τα 1.400 € μεικτά, οι δε επικουρικές τα 300 € μεικτά-, ξεπερνούν τα 9 δις €. Ο μέσος όρος των περικοπών για κάθε συνταξιούχο ή τους κληρονόμους του ανέρχεται στο ποσό των 30.000 €.

Με την υπ' αριθ. 244/10-2-2017 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίθηκαν αντισυνταγματικές οι διατάξεις των μνημονιακών νόμων 3865/2010, 3986/2011, 4002/2011 κ.ά., με τους οποίους είχε επιβληθεί «Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων» (ΕΕΑΣ) σε όλους τους συνταξιούχους του Δημοσίου (Δημόσιο, ειδικά μισθολόγια, σώματα ασφαλείας κ.ά).

Ωστόσο, ακολούθησε η έκδοση της υπ' αριθ. 1477/2021 απόφασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Σύμφωνα με αυτή τη νεώτερη απόφαση, οι συνταξιούχοι και οι κληρονόμοι τους θα πληρώνουν ισόβιο

«χαράτσι» σε κύριες και επικουρικές συντάξεις, αφού με την υπ' αριθ. 1477/2021 απόφαση, η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου ακύρωσε τις δικές της προηγούμενες αποφάσεις 244/2017 και 504/2021, οι οποίες είχαν κρίνει αντισυνταγματική την παρακράτηση της ΕΑΣ!!

Έτσι η ΕΑΣ, σύμφωνα με τη νεώτερη αυτή απόφαση 1477/2021 της ΟΛΕΛΣυν, που ανέτρεψε τις αντίθετες αποφάσεις 244/2017 και 504/2021 του ίδιου Δικαστηρίου, θα συνεχίζει να επιβάλλεται ως μόνιμη εισφορά («χαράτσι») από 1-1-2019 κι εφεξής, σε εφαρμογή των μνημονιακών νόμων που την επέβαλαν και την αύξησαν, όπως εκθέσαμε παραπάνω.

Ωστόσο η κυβέρνηση, σύμφωνα και με τις παραπάνω αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οφείλει να επιστρέψει -και μάλιστα εντόκως- σε όλους τους συνταξιούχους, την εισφορά υπέρ ΕΑΣ αναδρομικά για τα έτη 2017-2018!

Επίσης, η κυβέρνηση οφείλει να καταργήσει με πολιτική απόφαση την ΕΑΣ και για τις κύριες και για τις επικουρικές συντάξεις.

Από όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι η ΕΑΣ είναι ένα ιδιότυπο αδικαιολόγητο φορολογικό «χαράτσι» και πρέπει άμεσα να καταργηθεί.

6.ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΥΠΕΡ ΥΓΕΙΑΣ 6% ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ

35 δις € οι απώλειες την περίοδο 2016-2023, 5,5 δις € για το 2024

Όπως έχουμε και άλλοτε αναφέρει, από το «χαράτσι» που γενίκευσε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και διατήρησε η σημερινή κυβέρνηση της ΝΔ, κατά την περίοδο 2016-2023, έχουν εισπραχθεί πάνω από 35 δις € από τους συνταξιούχους ή τους κληρονόμους τους.

Αποκαλυπτικά είναι και τα όσα περιλαμβάνονται στις Εισηγητικές Εκθέσεις των κρατικών προϋπολογισμών για τα έτη 2010-2023, όπου φαίνεται αδιαμφισβήτητα ότι η επιβολή της μηνιαίας εισφοράς 6% σε 5 εκατ. συνταξιοδοτικές παροχές (κύριες, επικουρικές κ.ά.) κόστισε στους συνταξιούχους, κατά την περίοδο 2010-2023, περίπου 35 δις €. Το ποσό αυτό αποτελεί το 90% και πλέον των ετήσιων εσόδων του ΕΟΠΥΥ, σύμφωνα με την από 10-12-2023 ανάλυση και τους σχετικούς πίνακες της ΕΝΥΠΕΚΚ (www.enypekk.gr).

Επομένως, ήταν αναμενόμενο, το ψηφισμένο από τον ΣΥΡΙΖΑ (άρθρο 44 ν. 4387/2016) και επαναψηφισμένο από τη ΝΔ (άρθρο 39 ν. 4670/2020) ισόβιο

«χαράτσι»-«εισφορά» 6% υπέρ υγείας να συμπεριληφθεί και στον κρατικό προϋπολογισμό για το 2024. Αποκαλυπτικός είναι ο Πίνακας 3.22 του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2024 (σελ. 181):

γ) ΕΟΠΥΥ		
Εσοδα	6.621	7.037
Ασφαλιστικές εισφορές	5.236	5.456
Ρύθμιση ασφαλιών	292	272
Μεταβιβάσεις από φορείς κοινωνικής ασφάλισης	130	126
Μεταβιβάσεις από παλαιά προϋπολογισμό	510	601
Μεταβιβάσεις από ΠΔΕ	79	204
Απόδοση εισφορών	90	90
Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων	270	273
Λοιπά έσοδα	15	15
Δαπάνες	6.390	6.592
Φαρμακευτική δαπάνη	2.844	2.950
Λοιπές παροχές ασθένειας	2.168	2.215

Από τον ανωτέρω Πίνακα προκύπτει ότι 2.500.000 συνταξιούχοι θα καταβάλλουν, για 5.000.000 συνταξιοδοτικές παροχές όλων των κατηγοριών (κύριες, επικουρικές, γήρατος, χηρείας, αναπηρίας), για το έτος 2024 σχεδόν 5,5 δις € (5.456 εκατ. €) στον ΕΟΠΥΥ, σε εφαρμογή της υποχρεωτικής εισφοράς «υπέρ υγείας» των νόμων Κατρούγκαλου-Βρούτση.

Από το σύνολο των στοιχείων που παραθέσαμε προκύπτει ότι ο κρατικός προϋπολογισμός για το 2024 είναι συνταξιοκτόνος, αφού μόνο από τις δύο προηγούμενες εισφορές (υπέρ ΕΑΣ και υπέρ ΕΟΠΥΥ) οι συνταξιούχοι θα απωλέσουν πάνω από 6 δις €.

Στην ουσία οι συνταξιούχοι με αυτές τις εισφορές-παρακρατήσεις χρηματοδοτούν οι ίδιοι τον ΕΟΠΥΥ και τον ΑΚΑΓΕ. Με τον προϋπολογισμό για το 2024 ληλατούνται οι χαμηλές -μετά από επανειλημμένες περικοπές- συντάξεις και οι συνταξιούχοι καλούνται να συντηρήσουν δομές και λειτουργίες που ανήκουν απευθείας στο κράτος.

Γ'αυτό η εισφορά υπέρ υγείας επιβάλλεται να καταργηθεί και το κόστος λειτουργίας του ΕΟΠΥΥ να αναλάβει η ίδια η κυβέρνηση.

7.ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΥΞΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Χωρίς αυξήσεις οι επικουρικές συντάξεις για 14 χρόνια

Οι επικουρικές συντάξεις δεν έλαβαν την αύξηση του 7,75% από 1-1-2023. Με απόφαση της κυβέρνησης, δυστυχώς, δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 18 του ν. 4997/2022. Δυστυχώς δεν θα λάβουν ούτε τη μικρή αύξηση 3% που θα λάβουν οι κύριες συντάξεις από 1-1-2024.

Οι επικουρικές συντάξεις δεν εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, αλλά αναπροσαρμόζονται με βάση ειδικό μηχανισμό που προβλέπεται στο άρθρο 6 της υπ' αριθ. 17537/989/6-5-2020 απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Καθορισμός των τεχνικών παραμέτρων σχετικά με τις παροχές του κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ» (ΦΕΚ Β 1887). Έτσι οι επικουρικές συντάξεις, που υπέστησαν μείωση κατά μέσο όρο 60-70% για 14^η χρονιά, παραμένουν στα ίδια χαμηλά επίπεδα, χωρίς καμία αύξηση ούτε το 2024!!

Γι'αυτό επιβάλλεται να ψηφιστεί άμεσα νομοθετική ρύθμιση για γενναία αύξηση των επικουρικών το 2024 και κάθε επόμενη χρονιά, όπως συμβαίνει και με τις κύριες συντάξεις. Η κυβέρνηση, σε συνεννόηση με τα λοιπά κόμματα του μνημονιακού τόξου, οφείλουν να επαναφέρουν τις αυξήσεις στις επικουρικές συντάξεις.

8.ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΩΝ ΤΟΥ 11μήνου ΣΕ 2.000.000 ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ Ή ΤΟΥΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΣΚΗΣΑΝ ΑΓΩΓΗ ΜΕΧΡΙ 30-7-2020, ΟΠΩΣ ΟΡΙΖΑΝ ΟΙ 1403-1407/2022 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΟΛΣΤΕ

Οι υπ'αριθ. 1403-1407/2022 αποφάσεις του ΣΤΕ, που εκδόθηκαν με βάση τον νόμο για πιλοτική δίκη (ν. 3900/2010), εξέπληξαν αρνητικά και στενοχώρησαν δυστυχώς την πλειοψηφία των συνταξιούχων μας αλλά και ολόκληρη την ελληνική κοινωνία.

Το «δόγμα Σακελλαροπούλου», που ανέτρεψε δυστυχώς τις ευνοϊκές αποφάσεις για τους συνταξιούχους του 2015 (2287-2288/2015 ΟΛΣΤΕ), κυριάρχησε και στις υπ'αριθ. 1403-1407/2022 αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣΤΕ που εκδόθηκαν μετά από καθυστέρηση 18 ολόκληρων μηνών!

Σύμφωνα με τους ανώτατους δικαστές του ΣΤΕ, προέχει «η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση» και όχι η αξιοπρεπής διαβίωση των «φτωχών συνταξιούχων» που έχουν δραματικά πολλαπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια.

Το 2023, πέντε (5) χρόνια μετά την υποτιθέμενη έξοδο από τα Μνημόνια, οι ανώτατοι Έλληνες δικαστές συνεχίζουν να εφαρμόζουν τους πιο σκληρούς μνημονιακούς νόμους σε βάρος των συνταξιούχων. Υποτίθεται ότι μετά την «έξοδο από τα Μνημόνια» και τη λεηλασία των συνταξιούχων μας, οι οποίοι

έχασαν συνολικά πάνω από 120 δις € την περίοδο 2010-2023, οι αποφάσεις της Δικαιοσύνης θα αποκαθιστούσαν μέρος της αδικίας σε βάρος τους. Παρά τις εξοντωτικές απώλειες, η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, που κυριαρχεί στις αποφάσεις των Ανωτάτων Δικαστηρίων, έχει οδηγήσει σε υπερδιπλασιασμό του χρέους κράτους-ιδιωτών!

Σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΣΤΕ, οι χαμηλοσυνταξιούχοι έπρεπε να είχαν ασκήσει αγωγές για το αυτονόητο μέχρι 30-7-2020! Ήταν όμως οι κυβερνητικοί υπουργοί που τους απέτρεπαν να προσφύγουν...

Οι αποφάσεις δυστυχώς δικαίωσαν μόνο 300.000 συνταξιούχους που είχαν ασκήσει προσφυγή μέχρι 30-7-2020, όταν δημοσιεύθηκε ο νόμος Βρούτση 4714/2020, όπως προαναφέραμε. Για 2.000.000 συνταξιούχους δεν θα υπάρξουν αναδρομικά, επειδή αυτοί αρκέστηκαν στις κυβερνητικές διαβεβαιώσεις ότι η απόφαση του ΣΤΕ επί της πιλοτικής δίκης θα εφαρμοζόταν για όλους!

Γι' αυτό επιβάλλεται με πολιτική απόφαση της κυβέρνησης να καταβάλλει τα αναδρομικά του 11μήνου σε όλους ανεξαιρέτως τους συνταξιούχους, είτε αυτοί άσκησαν αγωγή είτε όχι.

9.ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΤΩΝ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ. ΝΕΑ ΑΥΞΗΣΗ 4% ΑΠΟ 1-1-2024

Ένας συνταγματικά ασύμβατος και κοινωνικά αδιανόητος θεσμός για σύγχρονη ευρωπαϊκή χώρα ψηφίστηκε με τον ασφαλιστικό νόμο Βρούτση (ν. 4670/2020) που, όπως έχουμε αποδείξει, αποτελεί πλήρη και απόλυτη συνέχεια του νόμου Κατρούγκαλου 4387/2016 (βλ. το βιβλίο μας «Το Μέλλον των Συντάξεων, 2022, Εκδόσεις «60+»). Πρόκειται για την αυτόματη κατ'έτος, από το 2023 και μετά, αναπροσαρμογή των εισφορών για όλους τους ΜΗ μισθωτούς (ελεύθεροι επαγγελματίες, επιστήμονες, αγρότες) με βάση τον πληθωρισμό ή την ετήσια αύξηση των μισθών.

Έτσι, σύμφωνα με την πρωτοφανή αυτή ρύθμιση, -που υποτίθεται ότι ήρθε να θεραπεύσει τις αδικίες του νόμου Κατρούγκαλου που επέβαλε εισφορές με «ρήτρα εισοδήματος»-, οι προσαυξήσεις στις ασφαλιστικές εισφορές για κύρια ασφάλιση και για όλους τους ΜΗ μισθωτούς έχουν ως ακολούθως:

Από 1-1-2023	Από 1-1-2024	Από 1-1-2025 και μετά
Προσαύξηση κατά το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους.	Προσαύξηση κατά το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους.	Προσαύξηση κατ' έτος κατά το δείκτη μεταβολής μισθών
(Εκτός της εισφοράς υπέρ ανεργίας)	(Εκτός της εισφοράς υπέρ ανεργίας)	(Εκτός της εισφοράς υπέρ ανεργίας)

Η Αυτόματη Αναπροσαρμογή Εισφορών (ΑΑΕ) σε ετήσια βάση αφορά όλους τους ΜΗ μισθωτούς ασφαλισμένους (ελεύθερους επαγγελματίες, επιστήμονες, αγρότες) και ισχύει από 1-1-2023 τόσο για κύριες και επικουρικές συντάξεις, όσο και για τα εφάπαξ (όπου υπάρχουν). Η ετήσια αναπροσαρμογή των ασφαλιστικών εισφορών, τόσο για κύρια όσο και για επικουρική ασφάλιση αλλά και για εφάπαξ, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4670/2020 και ειδικότερα του άρθρου 35 παρ. 6 (κύρια ασφάλιση), του άρθρου 45 παρ. 5 (επικουρική ασφάλιση), του άρθρου 36 παρ.4 (ασφάλιση στον πρώην ΟΓΑ) και του άρθρου 31 (παροχή εφάπαξ), θα φτάσει για τα έτη 2023-2024 στο ύψος του πληθωρισμού (για το έτος 2022 περίπου 10%) ενώ, από 1-1-2025 και για κάθε επόμενο έτος, θα ισούται με τον ετήσιο δείκτη μεταβολής των μισθών.

Παρά τις αντιδράσεις των οικείων επαγγελματικών οργανώσεων, η κυβέρνηση εφαρμόζει τη ρύθμιση σε δύσκολη οικονομική συγκυρία για τους ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες.

Η ετήσια αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών, σε συνδυασμό με την τεκμαρτή κλιμακωτή φορολόγησή τους (ν. 5073/2023), θα δημιουργήσει νέο κύμα επαγγελματικής μετανάστευσης («brain drain») και ευρεία φτωχοποίησή τους.

10.ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΙΣΟΒΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΥΤΕΚΝΗ ΜΗΤΕΡΑ

Η έκρηξη του δημογραφικού και η κατάρρευση των γεννήσεων την περίοδο 2011-2022 επιβάλλουν την άμεση επαναχορήγηση της ισόβιας σύνταξης στην πολύτεκνη μητέρα (με 3 τέκνα και άνω)

Με το άρθρο 63 (παρ. 4) του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ Α 101) προβλέφθηκε η χορήγηση ισόβιας σύνταξης στην πολύτεκνη μητέρα, ίση προς το τετραπλάσιο

του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη και ανεξάρτητα από κάθε άλλο επίδομα, μισθό, σύνταξη, αμοιβή, αποζημίωση κ.λπ.

Αργότερα, με τη διάταξη του άρθρου 39 (παρ. 3) του ν. 2459/1997 (ΦΕΚ Α 17), τέθηκε ως προϋπόθεση, για τη χορήγηση της ισόβιας αυτής σύνταξης, ανώτατο όριο ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος. Η διάταξη όμως αυτή, κατά τη Νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας, ήταν αντίθετη προς το άρθρο 21 παρ.2 του Συντάγματος.

Με τη διάταξη της παρ.ΙΑ υποπαρ.ΙΑ.2 περίπτωση 12 του ν. 4093/2012 η χορήγηση της ισόβιας σύνταξης πολύτεκνης μητέρας καταργήθηκε ολοσχερώς από 1-11-2012 και εντεύθεν. Η ως άνω καταργηθείσα σύνταξη αποτελούσε καθολική παροχή υπέρ όλων των πολυτέκνων και είχε θεσπιστεί ως μέτρο για την αντιμετώπιση του οξύτατου δημογραφικού προβλήματος και ως επιπλέον κίνητρο για τη δημιουργία πολύτεκνης οικογένειας.

Στο Διοικητικό Πρωτοδικείο τής Λάρισας προσέφυγε αγρότισσα πολύτεκνη μητέρα, μέλος της Ανωτάτης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος (ΑΣΠΕ), η οποία, ενώ ελάμβανε σύνταξη πολύτεκνης μητέρας, την 1-11-2012 σταμάτησε η χορήγησή της. Η πολύτεκνη αγρότισσα υποστήριξε ότι η κατάργηση της ισόβιας σύνταξης είναι αντίθετη στο άρθρο 23 του Συντάγματος που προστατεύει την οικογένεια και ειδικά τις πολύτεκνες οικογένειες οι οποίες «έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το κράτος».

Το Διοικητικό Πρωτοδικείο Λάρισας με την 125/2016 απόφασή του έστειλε προδικαστικό ερώτημα στο ΣΤΕ για να κριθεί η συνταγματικότητα ή μή της σχετικής διάταξης του εφαρμοστικού του β' Μνημονίου ν. 4092/2012 που προέβλεπε την κατάργηση της ισόβιας σύνταξης της πολύτεκνης μητέρας των 102 ευρώ που χορηγείτο με βάση το άρθρο 63 του ν. 1892/1990.

Με την υπ' αριθ. 719/2018 απόφαση του Α' Τμήματος του ΣΤΕ, που δίκασε με τη διαδικασία τής πιλοτικής δίκης το ανωτέρω ζήτημα, κρίθηκε ότι η κατάργηση από 1-11-2012 κι εντεύθεν της ισόβιας σύνταξης βάσει του ν. 4093/2012, που λάμβανε η πολύτεκνη αγρότισσα μητέρα, ήταν συμβατή με το Σύνταγμα και τις Διεθνείς Συμβάσεις. Στην ίδια απόφαση αναφερόταν ότι η ισόβια σύνταξη στην πολύτεκνη μητέρα δεν εχορηγείτο με σκοπό τον βιοπορισμό της, αλλά είχε τιμητικό χαρακτήρα και ότι με τον δευτερομνημονιακό εφαρμοστικό νόμο 4093/2012 επιδιώχθηκε *«η αναμόρφωση και εκλογίκευση των μέχρι τότε οικογενειακών επιδομάτων ενόψει και της οξείας δημοσιονομικής κρίσεως με τη*

χορήγηση νέου επιδόματος (ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων) από το πρώτο παιδί και την παρεχόμενη έτσι κατ'αποτέλεσμα μεγαλύτερη στήριξη της οικογένειας με περισσότερα παιδιά και συνεπώς στις πολύτεκνες οικογένειες»!

Οι πολιτικές κατά των γεννήσεων, της οικογένειας και των γυναικών, αλλά και οι εξοντωτικές και διαρκείς περικοπές των συντάξεων, που εφήρμοσαν οι δανειστές και τα μνημονιακά κόμματα σε αριθμούς, παραπέμπουν σε συνθήκες πολέμου ή πολιτικές εθνικής γενοκτονίας!!

Η μείωση των γεννήσεων, κατά τα χρόνια εφαρμογής των μνημονιακών μέτρων (2011-2022), κυρίως για την οικογένεια και τα όρια ηλικίας των γυναικών, σύμφωνα με έρευνα της ΕΝΥΠΕΚΚ, δεν έχει προηγούμενο στην ιστορία της χώρας!

Ειδικότερα:

α. Και τα δώδεκα (12) χρόνια εφαρμογής των μνημονιακών μέτρων, δηλαδή τα χρόνια 2011-2022, για πρώτη φορά τα τελευταία 80 χρόνια, υπερτερούν κατά πολύ και σταθερά οι θάνατοι από τις γεννήσεις!

β. Συνολικά τα έτη των σκληρών μνημονιακών μέτρων (2011-2022) οι θάνατοι ξεπέρασαν τις γεννήσεις πάνω από 394.602!

Σύμφωνα με μελέτη της ΕΝΥΠΕΚΚ και τους εκεί συνοδευτικούς πίνακες (βλ. την από 21-2-2022 ανακοίνωση της ΕΝΥΠΕΚΚ), όπως προκύπτουν από τα αρχεία της ΕΛΣΤΑΤ και του Υπουργείου Εσωτερικών, αποδεικνύεται ότι σε καμία άλλη χρονική περίοδο, τουλάχιστον από το 1932 (που τηρούνται επίσημα στοιχεία) μέχρι σήμερα, δεν είχαμε στην Ελλάδα τόσο μεγάλη μείωση των γεννήσεων, όσο την περίοδο των Μνημονίων και του κορωνοϊού (2011-2021).

Τα κόμματα του μνημονιακού τόξου (ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ) θα πρέπει να κατανοήσουν ότι, λόγω της εφαρμογής των δικών τους αντικοινωνικών πολιτικών επιλογών, φτάσαμε στην κατάρρευση των γεννήσεων και ότι, αν δεν στηριχθούν άμεσα και γενναιόδωρα οι γυναίκες και οι οικογένειές τους, η πληθυσμιακή συρρίκνωση, αλλά και η δημογραφική γήρανση του ελληνικού πληθυσμού, θα επιδεινωθούν επικίνδυνα, πολύ περισσότερο που από 1-1-2022 (για το Δημόσιο από 1-1-2023, κατά παράταση) καταργήθηκαν όλα τα μεταβατικά όρια και οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις των γυναικών.

Συνεπώς, το πρώτο μέτρο που πρέπει άμεσα να νομοθετηθεί είναι η μόνιμη επαναφορά της ισόβιας σύνταξης σε όλες τις πολύτεκνες μητέρες με τουλάχιστον τρία (3) παιδιά και άνω.

11.ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΝΙΑΙΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Όπως αναλύθηκε και παραπάνω, στις συντάξεις αναπηρίας ο ν. 4387/2016 (Τσίπρα-Κατρούγκαλου) επιφύλαξε πολύ σκληρή θεσμική συμπεριφορά. Ειδικότερα στο ζήτημα καθορισμού τής Εθνικής Σύνταξης, ο ν. 4387/2016 (άρθρο 7 παρ. 4) εξάρτησε το ύψος της από το ποσοστό αναπηρίας του δικαιούχου τής σύνταξης!!

Έτσι ο ν. 4387/2016 ορίζει ότι στους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω ανικανότητας με ποσοστό αναπηρίας από 67% έως και 79,99%, χορηγείται το 75% της Εθνικής Σύνταξης και με ποσοστό αναπηρίας από 50% έως και 66,99%, χορηγείται το 50% αυτής. Στους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω ανικανότητας με ποσοστό αναπηρίας έως 49,99%, χορηγείται το 40% της Εθνικής Σύνταξης! Στους συνταξιούχους με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, χορηγείται το πλήρες ποσό τής Εθνικής Σύνταξης.

Οι προσαρμογές αυτές δεν έχουν εφαρμογή για όσους συνταξιοδοτούνται είτε με βάση τις διατάξεις που αναφέρονται στα πρόσωπα του τέταρτου εδαφίου της παρ. 1α των άρθρων 1 και 26 του Π.Δ. 169/2007 (ΦΕΚ Α 210), είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές (όπως ισχύουν κάθε φορά), καθώς και για όσα από τα πρόσωπα αυτά συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του ν. 2084/1992.

Τα ποσοστά αναπηρίας, για τα οποία προβλέπονται μειώσεις στο ποσό τής Εθνικής Σύνταξης για τους συνταξιούχους φορέων αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, οι οποίοι θα λάβουν μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας, ορίζονται για το 2024 ως ακολούθως:

-συνταξιούχοι που είχαν αναπηρικό ποσοστό από 80% και άνω λαμβάνουν ολόκληρη την εθνική σύνταξη, ήτοι 426,17 € (μεικτά),

-συνταξιούχοι με ποσοστό αναπηρίας από 67% έως 79,99% λαμβάνουν το 75% της εθνικής σύνταξης, ήτοι 319,62 € (=426,17 € X 75%),

-συνταξιούχοι με ποσοστό αναπηρίας από 50% έως 66,99% λαμβάνουν το 50% της εθνικής σύνταξης, ήτοι 213,08 € (=426,17 € X 50%) και

-συνταξιούχοι με ποσοστό αναπηρίας έως 49,99% λαμβάνουν το 40% της εθνικής σύνταξης, ήτοι 170,46 € (=426,17 € X 40%).

Με την εφαρμογή τής αύξησης στην εθνική σύνταξη κατά 7,75%, οι συντάξεις αναπηρίας αναπροσαρμόστηκαν από 1-1-2023 ενώ, σύμφωνα με την αύξηση ύψους 3% από 1-1-2024, αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ 2022	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ 2023 (προσαύξηση 7,75%)	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ 2024 (προσαύξηση 3%)
έως 49,99% (40% εθν. σύνταξης)	153,60	165,50	170,46
50%-66,99% (50% εθν. σύνταξης)	192,00	206,88	213,08
67%-79,99% (75% εθν. σύνταξης)	288,00	309,60	319,62
80% και άνω (πλήρης εθν. σύνταξη)	384,00	413,76	426,17

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας (ΕΣΕΠΣ «ΗΛΙΟΣ») για τον Νοέμβριο 2023, το σύνολο σχεδόν των αναπήρων-συνταξιούχων ανήκει στην κατηγορία των «φτωχών συνταξιούχων» («poor pensioners»). Πιο συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τον Πίνακα 4 (σελ. 7) της Έκθεσης η μέση δαπάνη για κύρια αναπηρική σύνταξη τον Νοέμβριο 2023 ήταν 621,88 € μεικτά, για επικουρική αναπηρική 145,90 € μεικτά και το μέρισμα για αναπηρική σύνταξη 404,84 €.

Η διαφοροποίηση του ύψους τής Εθνικής Σύνταξης ανάλογα με το ποσοστό αναπηρίας είναι μία από τις πιο σκληρές αντικοινωνικές διατάξεις του ν. 4387/2016 (άρθρο 7 παρ. 4) που διατηρήθηκε δυστυχώς σε ισχύ και με τον ν. 4670/2020. Πρόκειται για έναν ιδιότυπο νομοθετικό ρατσισμό σε βάρος των αναπήρων μας που επέβαλαν και συνεχίζουν να επιβάλλουν τα κόμματα του μνημονιακού πολιτικού τόξου. Είναι απαράδεκτο για το ελληνικό κοινοβουλευτικό σύστημα, μέσα στη βαθιά απαξίωση και ανυποληψία του, να μην μπορεί να αντιληφθεί το βαθιά αντικοινωνικό περιεχόμενο αυτής της ρύθμισης.

Η ακραία αυτή και απαξιώτικη για τους συνταξιούχους ΑμΕΑ συνανθρώπους μας διάταξη των νόμων Κατρούγκαλου-Βρούτση πρέπει άμεσα να καταργηθεί.

12.ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩΤΑΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ. ΝΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΘΕΙ ΚΑΤΩΤΑΤΗ ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ 600 € (ΚΑΘΑΡΑ) ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΑΤΗ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ 300 € (ΚΑΘΑΡΑ)!

Με το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015) και πιο συγκεκριμένα με την υποπαρ. Ε.2 εδάφιο 3 (σελ. 982 ΦΕΚ) και τα τρία κόμματα του μνημονιακού τόξου (ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ) ψήφισαν την κατάργηση των κατωτάτων ορίων σε όλα τα είδη συντάξεων (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου).

Με τον ίδιο νόμο του γ' Μνημονίου, τα κατώτατα όρια συντάξεων «πάγωσαν» μέχρι 31-12-2021 στο ύψος που βρίσκονταν στις 31-7-2015. Συγκεκριμένα η διάταξη του γ' Μνημονίου ανέφερε: *«Μέχρι την 31.12.2021 τα κατώτατα όρια σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των οργανισμών κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, όπως αυτά προβλέπονται από τις οικείες καταστατικές και γενικές διατάξεις, διατηρούνται στο ύψος που ισχύει την 31.7.2015.»*.

Αργότερα με το άρθρο 3 του ν. 4475/2017 (ΦΕΚ Α 83), τα κατώτατα όρια συντάξεων «πάγωσαν» και πάλι, μέχρι 31-12-2022 (βλ. την από 24-1-2022 ανακοίνωση της ΕΝΥΠΕΚΚ).

Με τον ν. 4387/2016 («νόμος Κατρούγκαλου) επαναθεσπίστηκε η κατάργηση των κατωτάτων ορίων στις επικουρικές συντάξεις. Ειδικότερα το άρθρο 96 παρ. 5 αναφέρει: *«Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, το ΕΤΕΑ χορηγεί αποκλειστικά την επικουρική σύνταξη, όπως ρυθμίζεται με τις διατάξεις του άρθρου αυτού και καταργείται κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος οι διατάξεις που προβλέπουν κατώτατα όρια επικουρικών συντάξεων καταργούνται και η χορήγηση της επικουρικής σύνταξης γίνεται αποκλειστικά με τους όρους του παρόντος.»*.

Εξάλλου με το άρθρο 14 παρ.2α του ν. 4387/2016 «πάγωσαν» στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί στις 31-12-2014 όλες οι κύριες συντάξεις μέχρι 31-12-2018. Χαρακτηριστικά η διάταξη αυτή αναφέρει: *«Μέχρι την 31.12.2018, οι συντάξεις της προηγούμενης παραγράφου συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014, σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις. Ειδικά, ο υπολογισμός της κράτησης υπέρ υγειονομικής περίθαλψης διενεργείται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 30 του άρθρου 1 του Ν. 4334/2015 (Α' 80), όπως ισχύει.»*.

Ο νόμος Βρούτση 4670/2020 θεώρησε δεδομένη την κατάργηση των κατώτατων ορίων στις κύριες συντάξεις που, μέχρι την ψήφιση του γ' Μνημονίου και του «νόμου Κατρούγκαλου», ήσαν τουλάχιστον κατά 100 € υψηλότερες (492 €) από τις αντίστοιχες εθνικές τού «νόμου Κατρούγκαλου» ύψους 384 και 345 €, αντίστοιχα.

Ο ν. 4670/2020 θεώρησε επίσης δεδομένη και ισχύουσα την κατάργηση των κατώτατων ορίων στις επικουρικές συντάξεις, που επέβαλε ο «νόμος Κατρούγκαλου» με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 96, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, καλούμε την κυβέρνηση να επαναφέρει τα κατώτατα όρια στις κύριες και επικουρικές συντάξεις θεσπίζοντας αξιοπρεπή επίπεδα για όλα τα είδη των συνταξιοδοτικών παροχών. Ειδικότερα, για τα τρία (3) είδη των κύριων συντάξεων (γήρατος-αναπηρίας-θανάτου) θα πρέπει να νομοθετηθεί η κατώτατη κύρια σύνταξη στο ύψος (στην πρώτη φάση) τουλάχιστον 600 € καθαρά και η κατώτατη επικουρική στα 300 € καθαρά (βλ. την από 31-5-2022 ανακοίνωση της ΕΝΥΠΕΚΚ), με κατ'έτος αύξηση τουλάχιστον στο ύψος τού ετήσιου πληθωρισμού τού προηγούμενου έτους.

13.ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΤΕΚΜΑΡΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΟΥΣ ΥΠΕΡΗΛΙΚΕΣ

Τεκμαρτό εισόδημα και «ρήτρα διαμονής» καταδικάζουν εκατοντάδες γέροντες σε απόλυτη ένδεια!

Με τον ν. 4387/2016 (άρθρο 93) θεσπίστηκαν νέοι όροι και κριτήρια χορήγησης του «Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων» (ΕΚΑΑΥ), όπως μετονομάστηκε η «σύνταξη ανασφάλιστων υπερηλίκων» η οποία χορηγήθηκε για πρώτη φορά την 1-8-1981 και κάθε μήνα «σε Έλληνες υπηκόους και ομογενείς» επί κυβέρνησης Ανδρέα Παπανδρέου με τον ν. 1296/1982 (ΦΕΚ Α 128) που τροποποιήθηκε αργότερα με τον ν. 1422/1984 (ΦΕΚ Α 27).

Στους ανασφάλιστους υπερηλίκες και σε αυτούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης καταβάλλεται σήμερα από τον ΟΠΕΚΑ (διάδοχος του ΟΓΑ) το «Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων» (ΕΚΑΑΥ), εφόσον πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

α. Έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους.

β. Δεν λαμβάνουν ή δεν δικαιούνται να λάβουν σύνταξη από το εξωτερικό ή οποιαδήποτε ασφαλιστική ή προνοιακή παροχή από την Ελλάδα, μεγαλύτερη από 360 ευρώ που είναι σήμερα το πλήρες ποσό του επιδόματος.

Σε περίπτωση που η κατά τα ανωτέρω σύνταξη ή παροχή από δημόσιο φορέα που λαμβάνουν είναι μικρότερη από το επίδομα, δικαιούνται το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσού της σύνταξης ή παροχής που λαμβάνουν από το επίδομα. Αν το ποσό που προκύπτει είναι μικρότερο από είκοσι (20) ευρώ, δεν καταβάλλεται το επίδομα.

γ. Διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα δεκαπέντε (15) συνεχόμενα έτη, πριν από την υποβολή της αίτησης για τη λήψη του επιδόματος ή δεκαπέντε (15) έτη μεταξύ του 17ου και του 67ου έτους της ηλικίας τους, εκ των οποίων τα δέκα (10) συνεχόμενα πριν από την υποβολή της αίτησης, και εξακολουθούν να διαμένουν στην Ελλάδα και μετά τη λήψη της παροχής.

δ. Το ποσό του επιδόματος καταβάλλεται πλήρες, για όσους πληρούν αθροιστικά τα ανωτέρω κριτήρια και έχουν συμπληρώσει στη χώρα τουλάχιστον τριάντα πέντε (35) πλήρη έτη διαμονής. Μειώνεται κατά 1/35 για κάθε ένα (1) έτος που υπολείπεται των 35 ετών διαμονής στη χώρα.

ε. Το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημά τους, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημά τους, δεν υπερβαίνει το ποσό των 4.320 ευρώ ή, στην περίπτωση εγγάμων, το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 8.640 ευρώ.

Ο νόμος για τη χορήγηση του ΕΚΑΑΥ θέτει και περιουσιακά κριτήρια για τη χορήγησή του. Ειδικότερα:

Ως προς την ακίνητη περιουσία τού αιτούντος, η συνολική φορολογητέα αξία της δεν μπορεί να υπερβαίνει στο σύνολό της το ποσό των ενενήντα χιλιάδων (90.000) ευρώ.

Ως προς την κινητή περιουσία τού αιτούντος, το τεκμήριο αντικειμενικής δαπάνης της κινητής περιουσίας του αιτούντος (επιβατικά ΙΧ, ΜΧ αυτοκίνητα ή και δίκυκλα) δεν μπορεί να υπερβαίνει στο σύνολό του το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ.

Το πλήρες ποσό του μηνιαίου επιδόματος ανερχόταν σε 360 € («μικρή

εθνική σύνταξη») και αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016. Έτσι, μετά την αύξηση κατά 7,75% το 2023, έφτασε στα 372,30 € ενώ από 1-1-2024 με την αύξηση κατά 3%, το συγκεκριμένο επίδομα θα ανέλθει σε 383,46 € (μεικτά).

Το επίδομα αυτό καταβάλλεται σε μηνιαία βάση για όσους δικαιούχους κάνουν αίτηση από την 1η του επόμενου της υποβολής της αίτησης μήνα. Εκκρεμείς αιτήσεις σε οποιοδήποτε στάδιο διοικητικής διαδικασίας, εξετάζονται υπό το πλαίσιο του ν. 4670/2020.

Ποσά συντάξεων που εισπράχθηκαν μέχρι τη διακοπή της παροχής του ανασφάλιστου υπερήλικα (π.χ. υποπαρ. ΙΑ.6 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012) δεν αναζητούνται.

Οι ανασφάλιστοι υπερήλικες που ελάμβαναν ήδη, πριν τον ν. 4387/2016, παροχή από τον ΟΓΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1296/1982 (όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν. 4093/2012), εξακολουθούν να λαμβάνουν την παροχή.

Μετά από όσα εκτέθηκαν παραπάνω και τη δημοσιοποίηση των δύο τεκμηριωμένων απόψεων του Συνήγορου του Πολίτη, καλούμε την κυβέρνηση να καταργήσει τη ρήτρα του τεκμαρτού εισοδήματος και τη ρήτρα της μόνιμης και νόμιμης διαμονής των 35 ετών, προκειμένου να τύχουν του επιδόματος περισσότεροι φτωχοί συνάνθρωποί μας οι οποίοι σήμερα ζουν σε συνθήκες απόλυτης ή σχετικής ένδειας.

14.ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΝΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ-ΔΙΑΔΟΧΙΚΕΣ-ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Οι «παλαιές» συντάξεις (πριν τον Μάιο 2016) έχουν χαρακτηριστεί από τη Διοίκηση του ΕΦΚΑ και την ηγεσία του ΥΠΕΚΑ ως «σύνθετες». Σύμφωνα με πρόσφατη ανακοίνωση του ΥΠΕΚΑ, το λογισμικό έχει ολοκληρωθεί αλλά η εκκρεμότητα μέχρι σήμερα παραμένει μεγάλη εις βάρος της κατηγορίας αυτής των συνταξιούχων, οι οποίοι ευλόγως αναμένουν τα αναδρομικά και μάλιστα έντοκα, από την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους.

Απαίτηση των συνταξιούχων είναι επίσης να ολοκληρωθεί άμεσα η προσμέτρηση και να χορηγηθούν τα αναλογούντα αναδρομικά σε όσους («παλαιούς» και «νέους» συνταξιούχους) ασφαλίστηκαν με καθεστώς

παράλληλης ή διαδοχικής ασφάλισης. Και στις περιπτώσεις αυτές με εκκρεμούσες αρκετές χιλιάδες αιτήσεις, η δικαιολογία τον τελευταίο καιρό από ΕΦΚΑ και ΥΠΕΚΑ είναι η απουσία του αντίστοιχου λογισμικού.

Επιπροσθέτως, το πρόβλημα είναι μεγάλο και στο ζήτημα της εκκαθάρισης των 30.000 περίπου «διεθνών» συντάξεων αφού εκκρεμούν αιτήσεις για χορήγηση της αντίστοιχης σύνταξης ακόμη και από το 2016!!

Μέχρι τώρα, όπως υποστηριζόταν, έλειπε το απαραίτητο λογισμικό. Έπρεπε όμως να συμπληρωθεί επίσης και το νομοθετικό πλαίσιο. Αυτό συντελέστηκε με τις διατάξεις των άρθρων 139-145 του ν. 4808/2021 (ΦΕΚ Α 101), με την έκδοση της ΥΑ Φ.60000/61782/12004/2021 (ΦΕΚ Β 4149/9-9-2021), καθώς και την υπ' αριθ. 47/2023 Εγκύκλιο του ΕΦΚΑ «περί μεταφοράς αναλογιστικού ισοδύναμου συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων» (βλ. το βιβλίο μας «Το Μέλλον των Συντάξεων, 2022, Εκδόσεις «60+»).

Η εκκρεμότητα αυτή δηλώνει τις εγγενείς αδυναμίες των αρμοδίων φορέων κι έχει δημιουργήσει μεγάλη δυσαρέσκεια σε χιλιάδες συνταξιούχων και τις οικογένειές τους.

15.ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΡΟΩΡΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ (ΚΥΡΙΩΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ) ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Την 1-1-2023 χιλιάδες γυναίκες (κυρίως) και άνδρες, ασφαλισμένοι του Δημοσίου, έχασαν οριστικά το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν προ του 62ου έτους ηλικίας και καλούνται να εργαστούν παραπάνω έως και 7 χρόνια για μειωμένη σύνταξη ή έως και 12 για πλήρη!

Η κυβέρνηση ψήφισε τη διάταξη του άρθρου 20 του ν. 4997/2022 (ΦΕΚ Α 219), με την οποία καταργούνται οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις στο Δημόσιο (στον ιδιωτικό τομέα έχουν ήδη καταργηθεί), εφαρμόζοντας πιστά τον νόμο του γ' Μνημονίου της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ!!

Κατά συνέπεια, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις ισχύει εφεξής ο γενικός κανόνας: ή στα 62 έτη με 40 χρόνια ασφάλισης (12.000 ημέρες εργασίας) ή στα 67 έτη με τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης (4.500 ημέρες εργασίας). Η δυνατότητα συνταξιοδότησης με μειωμένη σύνταξη στο 62ο έτος ηλικίας και με 15 έτη ασφάλισης, εξακολουθεί να υπάρχει.

Από την εξέλιξη αυτή πλήττονται κυρίως οι γυναίκες ασφαλισμένες. Οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, που ίσχυαν για δεκαετίες, τούς παρείχαν την ευκαιρία και την ασφάλεια τού συνδυασμού τού βιοπορισμού και της μέριμνας για την οικογένεια. Δυστυχώς, τα προσεχή χρόνια, θα οδηγηθούμε σε κατάρρευση των γεννήσεων και σε έκρηξη τού δημογραφικού, κυρίως λόγω της κατάργησης όλων των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων. Σύμφωνα με μελέτη μας, οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις τα τελευταία χρόνια κρατούσαν σε υψηλά επίπεδα τα ποσοστά των γεννήσεων, όπως πρώτη απέδειξε η ΕΝΥΠΕΚΚ με την από 25-3-2021, αλλά και με την από 9-6-2023 δημοσίευσή της.

Γι'αυτό η κυβέρνηση, σε συνεργασία με τα άλλα κόμματα του μνημονιακού τόξου, που κατήργησαν από κοινού τις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις των γυναικών με το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2016) αλλά και των ανδρών, και λαμβάνοντας υπόψη το μέγα δημογραφικό ζήτημα της χώρας, να ξαναθεσπίσει σύγχρονο και ευρύ πλαίσιο πρόωρων συνταξιοδοτήσεων για όλους τους ασφαλισμένους γονείς και κυρίως για τις γυναίκες σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

16.ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ ΣΤΟΝ ΕΠΙΖΩΝΤΑ ΣΥΖΥΓΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 4611/2019, οι συντάξεις λόγω θανάτου μειώνονται μετά την παρέλευση τριετίας από τη λήψη της σύνταξης στο 50% (από 70% που ίσχυε), αν η χήρα ή ο χήρος εργάζεται ή συνταξιοδοτείται! Στην ουσία, μετά τα τρία χρόνια ο χήρος/η χήρα λαμβάνει το 35% της σύνταξης του αποβιώσαντος (το 25% στο Δημόσιο).

Αν ο χρόνος ασφάλισης του θανόντος ήταν μικρότερος των 20 ετών, το ως άνω ποσό βαίνει μειούμενο κατά 1,25% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται μέχρι την 20ετία. Για χρόνο ασφάλισης μικρότερο των 15 ετών, το ποσό που δικαιούται ο επιζών ή και ο διαζευγμένος σύζυγος δεν μπορεί να υπολείπεται τού ποσού των 360 € μεικτά (κατώτατο όριο).

Από 1-1-2023, με την αύξηση της εθνικής σύνταξης, σε 413,76 € (μεικτά) για 20 έτη ασφάλισης και σε 372,38 € (μεικτά) για 15 έτη ασφάλισης, αναπροσαρμόστηκαν αναλογικά και οι συντάξεις χηρείας ενώ, από 1-1-2024, το συνολικό ποσό τής σύνταξης λόγω θανάτου τού επιζώντος ή και του διαζευγμένου συζύγου δεν μπορεί να υπολείπεται («κατώτατο όριο») του ποσού τής εθνικής σύνταξης που αντιστοιχεί σε 20

έτη ασφάλισης, δηλαδή 426,17 € (μεικτά). Η κατώτατη σύνταξη χηρείας με 15 ή λιγότερα χρόνια ασφάλισης θα αυξηθεί από 1-1-2024 στα 383,55 ευρώ.

Γ'αυτό επιβάλλεται η κυβέρνηση να νομοθετήσει άμεσα και αναδρομικά (τουλάχιστον από το 2016) τη χορήγηση στο 100% της σύνταξης λόγω θανάτου του/της επιζώντα/επιζώσας συζύγου ή πατέρα/μητέρας εφ'όρου ζωής και χωρίς καμία απολύτως περικοπή με τη συμπλήρωση της τριετίας. Επιπλέον πρέπει να επαναθεσπιστεί το δικαίωμα της χήρας ή του χήρου να επιλέγει την υψηλότερη σύνταξη μεταξύ των δύο (εξ ιδίου δικαιώματος και λόγω θανάτου).

17.ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ «ΠΟΙΝΗΣ» («ΠΕΝΑΛΤΙ») ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ 30% ΤΗΣ ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ 62^ο ΕΤΟΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Ο ν. 4387/2016 επέβαλε και για την εθνική σύνταξη την εξοντωτική ισόβια ποινή («πέναλτι») ύψους 30% για όσους/όσες αναγκάζονται ή αποφασίζουν να εξέλθουν με μειωμένη σύνταξη στο 62ο έτος ηλικίας.

Πιο συγκεκριμένα η παρ.3 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 ορίζει ότι: *«3.Το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται αναλογικά στις περιπτώσεις καταβολής μειωμένης σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Η κατά τα ανωτέρω μείωση της εθνικής σύνταξης, προκειμένου για τους ασφαλισμένους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος, ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.»*

Έτσι, από 1-1-2024 η μειωμένη εθνική σύνταξη με 20 χρόνια ασφάλισης από 289,63 € (που είναι σήμερα) αυξάνεται στα 298,31 €, ενώ η μειωμένη με 15 χρόνια ασφάλισης από 260,67 € (που είναι σήμερα) αυξάνεται στα 268,49 €.

Η εξέλιξη της μειωμένης σύνταξης από το 2022 μέχρι και 31-12-2024 αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ		
	ΠΟΣΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ 2022	ΠΟΣΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ 2023	ΠΟΣΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΑΠΟ 1-1-2024
15	241,92	260,67	268,49
16	247,30	266,46	274,45
17	252,67	272,25	280,41
18	258,05	278,05	286,39
19	263,42	283,84	292,35
20	268,80	289,63	298,31

Η «τιμωρητική» αυτή διάταξη επιβάλλεται άμεσα να καταργηθεί από την κυβέρνηση που θα προκύψει.

18.ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΛΗΡΟΥΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΜΕ 15 Ή 20 ΕΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ

Σύμφωνα με την ακραίας βαρβαρότητας διάταξη της παρ.2 άρθρου 7 του ν. 4387/2016, η πλήρης εθνική σύνταξη καταβάλλεται στους ομογενείς από Αλβανία και χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης με 40 χρόνια μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα. Το ποσό της εθνικής σύνταξης των ομογενών-συνταξιούχων λόγω γήρατος μειώνεται κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των 40 ετών διαμονής τους στην Ελλάδα.

Με το άρθρο 73 του ν. 4915/2021 (ΦΕΚ Α 63), η πλήρης εθνική σύνταξη των ομογενών θα καταβάλλεται πλέον με 30 χρόνια μόνιμης και νόμιμης διαμονής στη χώρα.

Οι διατάξεις αυτές, που αφορούν το ύψος τής εθνικής σύνταξης των ομογενών μας (ΜΟΝΟ από Αλβανία και χώρες τής πρώην Σοβιετικής Ένωσης), είναι αντίθετες στο Σύνταγμα (άρθρο 22 παρ. 5), τη ΔΣΕ 102/1952 «περί ελαχίστων ορίων τής Κοινωνικής Ασφάλειας» και τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς με αριθ. 883/2004 και 987/2009.

Την απάνθρωπη αυτή ρύθμιση σε βάρος φτωχών ανθρώπων ομογενών μας που έχουν εργαστεί και με βάση το κριτήριο της Ασφάλισης, διατήρησε σε ισχύ δυστυχώς και ο νόμος Βρούτση 4670/2020.

Στο ίδιο μήκος κύματος, με μικρή βελτίωση για το ζήτημα που αντιμετωπίζουν οι ομογενείς μας, η σημερινή κυβέρνηση της ΝΔ με τον νόμο Χατζηδάκη 4915/2022 (άρθρο 73) μείωσε τα έτη για πλήρη εθνική σύνταξη από τα 40 στα 30. Η νέα διάταξη του άρθρου 73 του νέου ν. 4915/2022, όπως και η προηγούμενη του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, εισάγουν το πρόσθετο στοιχείο τής κατοικίας στον υπολογισμό τής εθνικής σύνταξης.

Όμως, και η νέα διάταξη παραβιάζει ευθέως:

-το άρθρο 22 (παρ. 5) του Συντάγματος,

-τη Διεθνή Σύμβαση Εργασίας 102/1952 «περί ελαχίστων ορίων τής Κοινωνικής Ασφάλειας» και

-τους Κανονισμούς 883/2004 ΚΑΙ 987/2009 της Ε.Ε., όπως επισημαίνει και ο Συνήγορος του Πολίτη στην ιστορική του Έκθεση με αριθμό 267731/3209/21-1-2020.

Ως εκ τούτου, γίνεται σαφές ότι η κυβέρνηση, αλλά και τα κόμματα της Αντιπολίτευσης οφείλουν να ψηφίσουν το συντομότερο διάταξη που να παρέχει το δικαίωμα σε όλους ανεξαιρέτους τους ασφαλισμένους, ΚΑΙ τους ομογενείς μας από όλες τις χώρες τού κόσμου, να λαμβάνουν πλήρη εθνική σύνταξη ή μειωμένη εθνική σύνταξη και μάλιστα αναδρομικά και έντοκα, όπως λαμβάνουν πλήρη σύνταξη όσοι ασφαλίστηκαν για 20 χρόνια (6.000 ένησημα) ή 15 χρόνια αντίστοιχα, αλλά διέμεναν μόνιμα στη χώρα μας. Οποιαδήποτε άλλη επιλογή, θα κριθεί από τα Ελληνικά ή Ευρωπαϊκά Δικαστήρια ως αντισυνταγματική και αντίθετη στις Διεθνείς Συμβάσεις και Ευρωπαϊκές Οδηγίες, σύμφωνα και με την απόλυτα τεκμηριωμένη Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη (βλ. ανάλυσή μας στην Εφημερίδα των Συνταξιούχων «60+», φύλλο 11).

Από 1-1-2023 η εθνική σύνταξη των ομογενών μας με 30 χρόνια μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα ανήλθε από 384 € στα 413,75 €, ενώ από 1-1-2024 θα φτάσει στα 426,16 € (μεικτά).

19.ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΦΑΠΑΞ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΠΟ 1-1-2014 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

Με το άρθρο 31 ν. 4670/2020 (νόμος Βρούτση) και το άρθρο 35 του ν. 4387/2016 (νόμος Κατρούγκαλου), από 1-1-2014 και για όλα τα επόμενα χρόνια και μέχρι τη συνταξιοδότηση του ασφαλισμένου, καταργήθηκε η ανταποδοτικότητα του εφάπαξ. Συνεπώς, για κάθε έτος μετά το 2014, θα καταβάλλονται μόνο άτοκες οι εισφορές!

Η μείωση τού εφάπαξ ανέρχεται έως και 500 € για κάθε έτος από το 2014 και μέχρι το έτος συνταξιοδότησης. Είναι γεγονός ότι και ο λόγος αυτός συνετέλεσε στη μαζική συνταξιοδότηση πολλών εργαζομένων τα τελευταία χρόνια, κυρίως το 2021 και το 2022.

Χαρακτηριστική είναι η υπ'αριθ. Φ80020/ΟΙΚ.12029/Δ16/310/29-4-2020 Υπουργική Απόφαση, που ενημερώνει Υπηρεσίες και ασφαλισμένους για τη μεγάλη κατ'έτος μείωση τού εφάπαξ από 1-1-2014!!

Έτσι, σύμφωνα με τον ισχύοντα σήμερα νόμο Βρούτση (που διατήρησε σε ισχύ την απαράδεκτη διάταξη του νόμου Κατρούγκαλου), το εφάπαξ ενός

υπαλλήλου-στρατιωτικού-ιδιωτικού υπαλλήλου που συνταξιοδοτήθηκε το 2023, αποτελείται από δύο ξεχωριστά τμήματα:

α)ένα τμήμα για τα έτη μέχρι 31-12-2013 που είναι το ανταποδοτικό (μέχρι και το 2013 υπολογίζεται με το 60% τού μέσου όρου των μηνιαίων αποδοχών της πενταετίας 2009-2013 επί τα έτη ασφάλισης έως το 2013) και

β)ένα τμήμα για τα έτη από το 2014 έως το 2022 (έτος συνταξιοδότησης), που αποτελείται μόνο από τις εισφορές τής περιόδου 2014-2022 χωρίς τόκο!!

Οι μεγάλοι χαμένοι των νόμων Κατρούγκαλου-Βρούτση είναι όσοι έχουν λίγα χρόνια ασφάλισης πριν το 2014 και τα περισσότερα μετά το 2014!

Είναι αυτονόητο ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία (νόμοι Κατρούγκαλου-Βρούτση), όσοι εργαζόμενοι εισήλθαν στην αγορά εργασίας μετά την 1-1-2014, θα λάβουν ως εφάπαξ ΜΟΝΟ τις εισφορές που έχουν καταβάλλει και μάλιστα άτοκα!! Γι'αυτό επιβάλλεται η διάταξη του άρθρου 31 του ν. 4670/2020, που διατήρησε σε ισχύ το άρθρο 35 του ν. 4387/2016, να καταργηθεί άμεσα.

20.ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ «ΡΗΤΡΑΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

Με τη διάταξη του άρθρου 11 (παρ. 3) του πρωτομνημονιακού ν. 3863/2010 (ΦΕΚ Α 115), οι δανειστές της χώρας απαίτησαν και η τότε κυβέρνηση ΓΑΠ δέχτηκε να αυξάνονται τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης από 1-1-2021 και ανά τριετία μέχρι το 2060 με σημείο αναφοράς το 65^ο έτος ηλικίας και με βάση τη μεταβολή τού προσδόκιμου ζωής τού πληθυσμού ολόκληρης της χώρας.

Με το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/201594) που ψήφισαν και τα πέντε τότε κόμματα των Μνημονίων (ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ, ΑΝΕΛ, ΠΟΤΑΜΙ) και σε υλοποίηση της πιο πάνω διάταξης του ν. 3863/2010, αυξήθηκε το γενικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης στο 67^ο έτος, αλλά ταυτόχρονα επαναθεσπίστηκε η «ρήτρα προσδόκιμου» από 1-1-2024 για αύξηση των ορίων ηλικίας ανά τριετία, όμως αυτή τη φορά μετά το 67^ο έτος ηλικίας.

Ειδικότερα, η διάταξη του ν. 4336/2015 (υποπερ.Ε3. σελ. 982), που θέσπισε την ανά τριετία αύξηση των ορίων ηλικίας πάνω από το 67^ο έτος και με βάση το προσδόκιμο ζωής τού γενικού πληθυσμού, ανέφερε επί λέξει τα εξής:

«1.α) Από 1.1.2022 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος για κάθε κατηγορία ασφαλισμένων, των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, ορίζονται το 62ο έτος της ηλικίας (με 40 έτη ή 12.000 ημέρες ασφάλισης) και το 67ο έτος της ηλικίας (με 4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης), **με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010 (Α' 115)**. β) Από 1.1.2022 ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, όπου αυτή προβλέπεται σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, ορίζεται το 62ο έτος της ηλικίας με 4.500 ημέρες ή 15 χρόνια ασφάλισης.».

Όλες οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, σε εφαρμογή της παραπάνω διάταξης του ν. 4336/2015, τελικά καταργήθηκαν από 1-1-2023 με το άρθρο 20 του ν. 4997/2023, όπως αναλύουμε παρακάτω

Η αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης με τον ν. 4336/2015 έως επτά (7) έτη, είναι η μεγαλύτερη που έχει γίνει ποτέ στην Ευρώπη και ισχύει από 1-1-2023. Καμιά χώρα στην ΕΕ σήμερα δεν έχει σε ισχύ γενικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης το 67^ο έτος!!

Σύμφωνα με συγκριτικές δημοσιεύσεις, η ασφαλιστική «μεταρρύθμιση» του 2015 ανέβασε τη χώρα μας στην 1^η θέση κατάταξης των χωρών με τα υψηλότερα γενικά όρια ηλικίας συνταξιοδότησης από 1-1-2022 (βλ. «Βήμα της Κυριακής» στις 13-6-2021 με τον εκεί αναφερόμενο πίνακα). Επίσης η Ελλάδα συμπεριλαμβάνεται στις πρώτες πέντε χώρες στον κόσμο με τα μεγαλύτερα ηλικιακά όρια συνταξιοδότησης στις γυναίκες.

Τέλος, η κατάργηση όλων των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων από 1-1-2023, που πλήττει κυρίως τις γυναίκες ασφαλισμένες ενόψει και της όξυνσης του δημογραφικού ζητήματος στη χώρα μας, είναι ακραία συντηρητική πρωτοβουλία που έλαβαν οι μνημονιακές κυβερνήσεις και υλοποίησαν όλα τα μνημονιακά κόμματα που ψήφισαν τους ηλικιακούς πίνακες του γ' Μνημονίου (ν. 4336/2015).

Μετά από όσα αναπτύχθηκαν παραπάνω, μπορούν να υποστηριχθούν και τα παρακάτω:

α) Ισχύει ακόμη και σήμερα ο ν. 3863/2010 (άρθρο 11 παρ. 3) που προβλέπει την ανά τριετία αύξηση των ορίων ηλικίας μέχρι το 2060! Η σχετική

διάταξη διατηρήθηκε σε ισχύ με τον ν. 4336/2015 (υποπερ. Ε.3, σελ. 982) είναι διαρκής και δύσκολα καταργήσιμη χωρίς την προηγούμενη συμφωνία των δανειστών.

β) Η αύξηση των ορίων ηλικίας έχει άμεσα και ευθέως εξαρτηθεί από την προϊούσα μείωση των συνταξιοδοτικών δαπανών από τα τρία Μνημόνια (νόμοι 3845/2010, 4046/2012 και 4336/2015) καθώς και τους νόμους Κατρούγκαλου και Βρούτση (ν. 4387/2016 και ν. 4470/2020 αντιστοίχως) μέχρι το 2060!

γ) Μόνη προϋπόθεση για να αυξάνονται ανά τριετία τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, με όριο αναφοράς το 67^ο έτος και όχι το 65^ο, όπως λανθασμένα υποστηρίζουν ορισμένοι κυβερνητικοί παράγοντες και ειδικοί επιστήμονες, είναι η αύξηση του προσδόκιμου του γενικού πληθυσμού της χώρας την τριετία που προηγείται του έτους αύξησης των ορίων συνταξιοδότησης, όπως ορίζεται σε όλους τους ανωτέρω νόμους.

Έτσι, την 1-1-2024 δεν μπορούν να αυξηθούν τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης (όπως παραδέχθηκαν και τα αρμόδια κυβερνητικά στελέχη) επειδή, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, κατά την προηγούμενη τριετία 2021-2023, δεν αυξήθηκε το προσδόκιμο του ελληνικού πληθυσμού, αλλ' αντιθέτως μειώθηκε λόγω των πολλών θανάτων ηλικιωμένων συνανθρώπων μας και της κατάρρευσης των γεννήσεων κατά την περίοδο 2010-2022, η οποία είναι πρωτοφανής στην ιστορία της νεώτερης Ελλάδας (βλ. ανάλυσή μας στην «Εφημερίδα των Συνταξιούχων 60+», φύλλο 74).

δ) Για να αυξηθούν τα όρια ηλικίας από 1-1-2027, όπως προβλέπει ρητά ο ν. 4336/2015, πρέπει κατά την τριετία 2024-2026 να αυξηθεί το προσδόκιμο του γενικού πληθυσμού.

Επομένως, για να αποφευχθεί η αύξηση των συνταξιοδοτικών ορίων ηλικίας στην Ελλάδα (τα οποία είναι τα υψηλότερα στην Ευρώπη και μέσα στα πέντε υψηλότερα στον κόσμο, όπως προαναφέρθηκε), πρέπει να καταργηθεί άμεσα η διάταξη του ανωτέρω ν. 4336/2015 που προβλέπει την αύξηση των ορίων ηλικίας πέραν του ισχύοντος γενικού ορίου (67^ο) και τη συσχέτισή τους με τη μείωση των συνταξιοδοτικών δαπανών.

Αν αυτό δεν συμβεί, είναι σίγουρο ότι μετά την 1-1-2027, αναλόγως και του προσδόκιμου ζωής, τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης -μετά από πίεση και

αρμοδίων διεθνών οργανισμών (ΟΟΣΑ)²- θα αυξηθούν δυστυχώς κατά πολύ πάνω από το 67^ο έτος. Γι'αυτό η κυβέρνηση οφείλει να καταργήσει άμεσα τις ανωτέρω κοινωνιοκτόνες διατάξεις.

21.ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΡΗΤΡΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΟΛΟ ΤΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΒΙΟ

Ο ν. 4670/2020 διατήρησε και ενίσχυσε τον θεσμό τής ανταποδοτικής σύνταξης με βάση τις αποδοχές τού συνόλου τού εργασιακού βίου, όπως πρωτοθεσπίστηκε με τον ν. 4387/2016.

Αυτός ο θεσμός είναι η εφαρμογή τού απόλυτου νεοφιλελευθερισμού στο Ελληνικό Σύστημα Συντάξεων. Πρόκειται περί μιας ακραίας νεοφιλελεύθερης αρχής-«θεσμού» που οδηγεί σε δραστική μείωση τις συντάξεις. Σύμφωνα με υπολογισμούς της ΕΝΥΠΕΚΚ, μετά το 2028 ο μέσος όρος ειδικά των νέων κύριων συντάξεων θα ανέρχεται σε 700-800 €. Καταλυτικά θα επηρεαστούν οι μελλοντικές συντάξεις λόγω των χαμηλών μισθών, κυρίως του 1/3 του εργατικού δυναμικού που σήμερα ασχολείται στις ποικιλώνυμες μορφές εργασιακής ευελιξίας.

Αυτή την αρχή προσπάθησε να επιβάλλει η Θάτσερ στο Ηνωμένο Βασίλειο αλλά εν τέλει υποχώρησε υπό την πίεση των γενικευμένων απεργιών και της μεγάλης κοινωνικής αναταραχής που δημιουργήθηκε, κάτι που επαναλήφθηκε και πρόσφατα, για την ίδια αιτία, με τον ασφαλιστικό νόμο Μακρόν (βλέπε την ανάλυσή μας «Ελλάς-Γαλλία-Συμμαχία», φύλλο 66 στις 15-16/4/2023).

Αυτή την ακραία νεοφιλελεύθερη ασφαλιστική αρχή συμφώνησε με τους δανειστές, δυστυχώς, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ το 2015. Η αρχή αυτή στην ουσία ακυρώνει όλα τα συστήματα που ισχύουν στις ευρωπαϊκές χώρες και ίσχυαν και στη χώρα μας πριν το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015) και τον ν. 4387/2016. Δηλαδή, αντί του «μισθού αναφοράς» τού τελευταίου μήνα ή χρόνου ή, εν πάση περιπτώσει, της καλύτερης πενταετίας, ο ν. 4387/2016 και τώρα το γνήσιο «τέκνο» του, ο ν. 4670/2020, επιμένει ως βάση υπολογισμού τής σύνταξης να

² Βλέπε την από 13-12-2023 Έκθεση του ΟΟΣΑ «Pensions at a glance, 2023, OECD and G20 Indicators», διαθέσιμη στην ιστοσελίδα <https://www.oecd.org/publications/oecd-pensions-at-a-glance-19991363.htm>

λαμβάνεται ο μέσος μισθός τού συνόλου του εργασιακού βίου από το 2002 μέχρι το έτος υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

Με αυτό το νεοφιλελεύθερο και ετεροχρονισμένο τέχνασμα, οι συντάξεις μειώνονται δραστικά αφού, στα κύρια ευρωπαϊκά συστήματα μισθοδοσίας και ασφάλισης, οι καταληκτικοί μισθοί είναι πάντα οι πιο ώριμοι, οι πιο υψηλοί κι επομένως αποδίδουν μεγαλύτερη σύνταξη.

Ο θεσμός τού «μέσου μισθού» τού συνολικού εργασιακού βίου είναι αυστηρά δομική δημοσιονομική και περιοριστική παράμετρος για τις συντάξεις και τις κρατικές ασφαλιστικές δαπάνες. Το σχέδιο Βρούτση, όχι μόνο διατηρεί τον θεσμό της σύνταξης με βάση ολόκληρο τον εργασιακό (ασφαλιστικό) βίο, αλλά και τον ενισχύει θεσμικά, αφού στη διάταξη του άρθρου 24 (παρ. 2α) του σχεδίου ορίζεται ότι: *«Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών δια του συνολικού χρόνου ασφάλισής του. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου.»*.

Ο υπολογισμός των συνταξίμων αποδοχών ολόκληρου του εργασιακού βίου, -με δεδομένες τις ισχύουσες, ακόμη, διατάξεις του Εργατικού Δικαίου για την εξέλιξη και ωρίμανση των μισθών, για το ύψος της τελικής σύνταξης-, οδηγεί στην ουσία στη μείωση των συντάξεων.

Τα παραπάνω είκοσι ένα (21) κωδικοποιημένα αιτήματα των συνταξιούχων, των ασφαλισμένων και εν τέλει ολόκληρης της κοινωνίας, προς την κυβέρνηση και τα άλλα πολιτικά κόμματα, απαιτούν άμεσα λύση. Οι συνταξιούχοι μας έχουν δικαίωμα σε αξιοπρεπή και ανθρώπινη διαβίωση.

Η κυβέρνηση και οι ηγεσίες των άλλων πολιτικών κομμάτων, κυρίως του μνημονιακού τόξου (ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ), έχουν ηθικό χρέος να τα ικανοποιήσουν μαζί με μια μεγάλη «συγγνώμη» για τη βίαιη αρπαγή του μόχθου τους, την

πρωτοφανή λεηλασία των συντάξεών τους και τη φτωχοποίηση εκατομμυρίων εξ αυτών.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος
Καθηγητής ΕΚΠΑ-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ